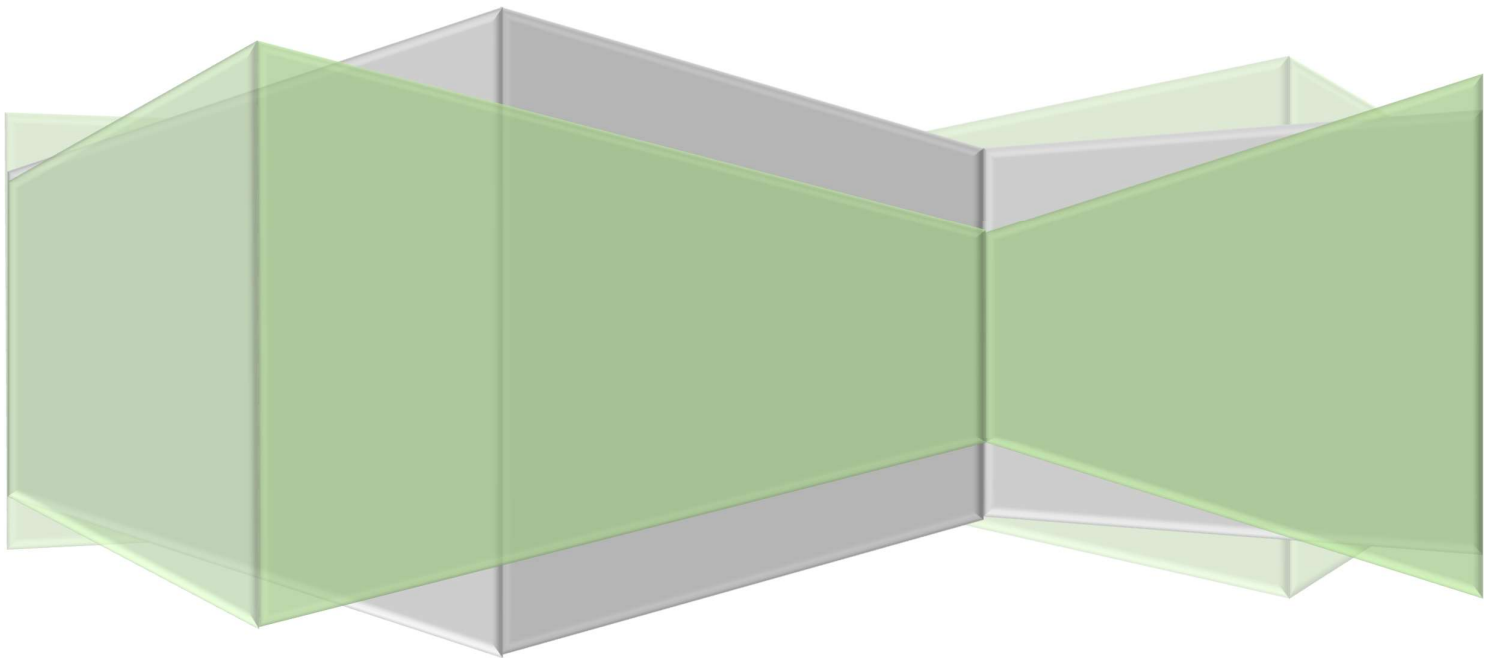

Obec Kriváň

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kriváň na roky 2024 - 2030

OBSAH

2. ANALYTICKÁ ČASŤ	6
2.1. Sociálno – ekonomická analýza	8
2.2 Územno-technická analýza	15
2.3 Prírodno – environmentálna analýza	17
2.4 Kultúrna analýza a verejné služby	20
2.5 SWOT analýza.....	21
3. STRATEGICKO - PROGRAMOVÁ ČASŤ	24
3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ	24
3.2 Systém priorít, cieľov, opatrení, strom cieľov	24
3.3 Prehľad cieľov a opatrení na ich dosiahnutie.....	32
3.4 Prehľad plánovaných projektov a aktivít pre dosiahnutie cieľov	33
3.5 Merateľné ukazovatele viažuce sa ku špecifickým cieľom	37
4. REALIZAČNO – FINANČNÁ ČASŤ	39
4.1 Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR	39
4.2 Komunikačná stratégia obce.....	40
4.3 Monitorovanie a hodnotenie	40
4.4 Akčný plán obce na obdobie rokov 2024 - 2025	41
4.5 Finančný plán programu.....	45
5. PRÍLOHY.....	45

Použité skratky:

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad
DN	Vonkajší priemer rúry
CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
ČS PHM	Čerpacia stanica pohonných hmôt
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
HLF	Skupinový vodovod Hriňová-Lučenec-Filákov
IČO	Identifikačné číslo organizácie
IS EZ	Informačný systém environmentálnych záťaží
KO	Komunálny odpad
LED	Luminiscenčná dióda alebo svetelná dióda
MAS	Miestna akčná skupina
MAS PP	Miestna akčná skupina Podpoľanie
MK	Miestna komunikácia
MTO	Miestny telefónny obvod
MŠ	Materská škola
NN	Nízke napätie
OcÚ	Obecný úrad
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
OOCRNaP	Oblasťná organizácia cestovného ruchu Novohrad a Podpoľanie
OP	Opatrenie
PDU	Podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
PVC	Polyvinylchlorid
PU	Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku
RD	Rodinný dom
SOBD	Sčítanie obyvateľov domov a bytov
SKV	Skupinový vodovod
SR	Slovenská republika
S.r.o	Spoločnosť s ručením obmedzením
STL	Strednotlakový
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba /živnostník/
ŠR	Štátny rozpočet
ŠC	Špecifický cieľ
TTP	Trvalé trávnaté porasty
TÚV	Teplá úžitková voda
UTO	Uzlový telefónny obvod
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VTL	Vysokotlakový
VZN	Všeobecné záväzné nariadenie
ZŠ	Základná škola

1. ÚVOD

Hlavnými impulzami pre spracovanie nového dokumentu PHRSR bola legislatívna povinnosť v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, koniec platnosti Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kriváň do roku 2023, nové výzvy, problémy, priority a strategické ciele rozvoja obce a s tým spojená nová vízia obce pre ďalšie obdobie, nové vplyvy vonkajšieho prostredia, nová rozpočtová politika Slovenskej republiky, identifikované nové možnosti čerpania nenávratných finančných zdrojov vzhľadom na nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ a iné zdroje financií.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kriváň na roky 2024 – 2030 (ďalej len „PHRSR obce Kriváň“, alebo „PHRSR“) je kľúčový strednodobý dokument, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj obce a to najmä v oblastiach *dobudovania technickej a environmentálnej infraštruktúry, využívanie moderných smart technológií, rozvoja výstavby pre bývanie, bytových domov, rodinných domov, rozvoja cestovného ruchu vrátane cyklotopravy*. PHRSR 2024 – 2030 nahrádza schválený Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kriváň do roku 2023. PHRSR plní hlavne úlohu programovacieho dokumentu pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na miestnej úrovni v období 2021 – 2027, predstavuje kľúčový nástroj implementácie cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja a implementácie Národného investičného plánu SR a je nástrojom formulovania a implementácie aktivít s cieľom dosiahnuť definované ciele v rámci prioritných oblastí.

V neposlednom rade predstavuje východiská pre programové rozpočtovanie obce a následný monitoring a hodnotenie v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Obsah a základné prístupy k tvorbe PHRSR upravuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a tiež metodika tvorby dokumentu, ktorú vydal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Pri spracovaní dokumentu boli zohľadňované už existujúce programové a plánovacie dokumenty na nadnárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Dokument je členený na tri hlavné časti, ktoré sa následne delia na parciálne časti v závislosti od daného kontextu:

- **Analytická časť** – obsahuje tri parciálne časti:
  - Sociálno – ekonomická analýzu,
  - Analýzu služieb a občianskej vybavenosti,
  - Územno – technickú analýzu.
- **Strategicko – programová časť** – definuje víziu, hlavný cieľ, strategické ciele a priority rozvoja. V tejto časti sa tiež nachádzajú konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich merateľných ukazovateľov, prostredníctvom ktorých bude možné dosiahnuť stanovené ciele.
- **Realizačno – finančná časť** – definuje inštitucionálne a organizačné kapacity potrebné na realizáciu určených opatrení a aktivít, monitorovanie a hodnotenie plnenia opatrení, akčný plán na rok 2024 -2025. Vo finančnej časti sú vyčíslené plánované zdroje financovania daných opatrení a aktivít.

Východiská pre spracovanie dokumentu:

Pri spracovaní PHRSR boli brané do úvahy platné relevantné koncepčné dokumenty.

Na miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce do roku 2023
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Kriváň
- Územný plán obce

Na regionálnej úrovni:

- PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 - 2030
- Integrovaná územná stratégia BBSK na roky 2022 -2027

Na národnej úrovni:

- Národné priority implementácie Agendy 2030
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035
- Vízia a stratégia rozvoja SR 2030
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027

Tvorba dokumentu PHRSR predstavovala tímovú prácu, ktorá vyústila do spracovania dokumentu, ktorý prezentuje občanom víziu o budúcnosti obce a definuje opatrenia na jej dosiahnutie. Vízia a ciele vychádzali z reálneho stavu prostredia obce a z očakávaných trendov vývoja na Slovensku. Spracovateľský tím bol zložený zo zástupcov zamestnancov obce ako gestora prípravných prác a tvorby stratégie, zo zástupcov podnikateľov, spolkov a združení, poslancov a. p. , ktorí spolu s koordinátorom prípravných prác a tvorby stratégie pripravovali jednotlivé časti dokumentu.

Zloženie základného spracovateľského tímu:

Gestor tvorby PHRSR – Imrich Paľko – starosta obce Kriváň

Koordinátor tvorby PHRSR – Ing. Elena Jankovičová, RNDr. Irena Krokošová

Gestori za jednotlivé oblasti tvorby PHRSR:

Pracovný tím pre oblasť technickej a environmentálnej infraštruktúry

Koordinátor: Miroslav Hanes

Pracovný tím pre oblasť, ekonomiky a bytovej výstavby

Koordinátor: Mgr. Zuzana Dančová

Pracovný tím pre oblasť rozvoja cestovného ruchu

Koordinátor: Imrich Paľko

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

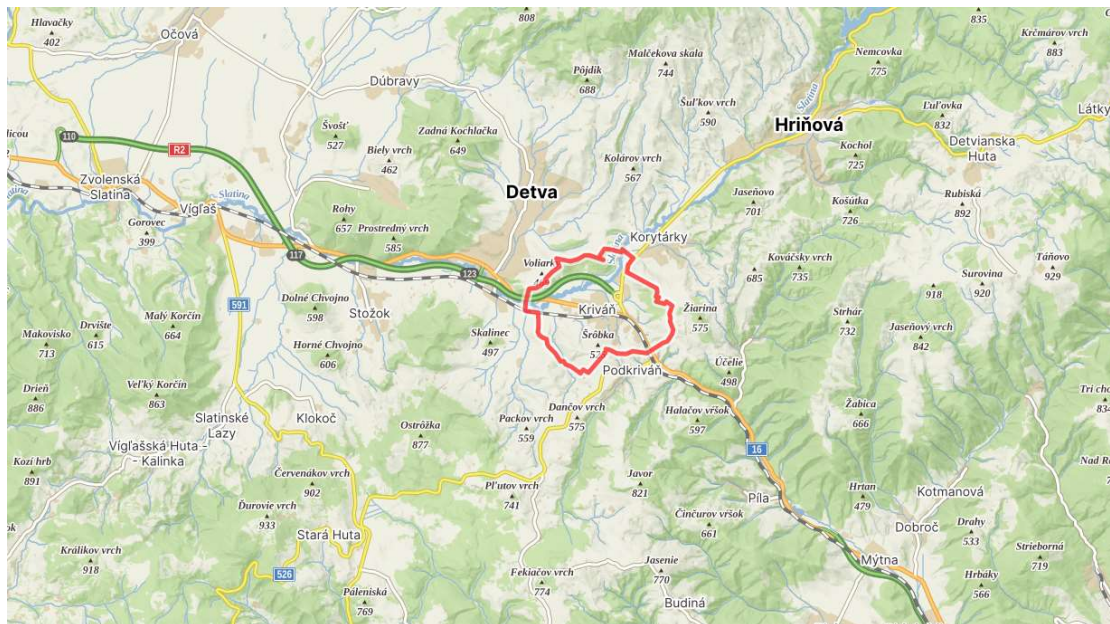
Identifikácia územia

Názov obce	Kriváň
Kód obce	518549
IČO	00320048
Samosprávny kraj	Banskobystrický
Okres	Detva
Adresa	č. 441, 962 04 Kriváň
Telefón	+421 45 5469152, +421 907 830 213,
E-mail	starosta@obeckrivan.sk
Rozloha obce	910,97 ha
WEB	www.obeckrivan.sk
GPS súradnice obce	48.52962995, 19.445787500963423
Počet obyvateľov (31.12.2022)	1 738
Mikroregión	Koordináčné združenie mikroregiónu Podpoľanie

Obec sa nachádza vo východnej časti Zvolenskej kotliny v povodí Slatiny pretekajúcej jej severozápadným okrajom. Severne od Kriváňa sa dvíhajú výbežky Poľany, južne sa dvíha predhorie Javoria. Leží na spojnici miest Lučenec a Zvolen medzi mestami Hriňová a Detva. Územie obce hraničí z východu s obcami Korytárky a Podkriváň, zo západu s okresným mestom Detva. Územie je členité. Obec vznikla v roku 1955 odčlenením sa od jej súčasného okresného mesta. Názov obce vznikol údajne podľa „krivej cesty cez Mních“.

Mapa územia

2.1. Sociálno – ekonomická analýza

Obyvatelia

K 31.12. 2022 žilo v obci Kriváň 1 738 obyvateľov, čo je oproti roku 2015 o 28 obyvateľov viac. Hustota obyvateľstva bola 190,78 obyv./ km².

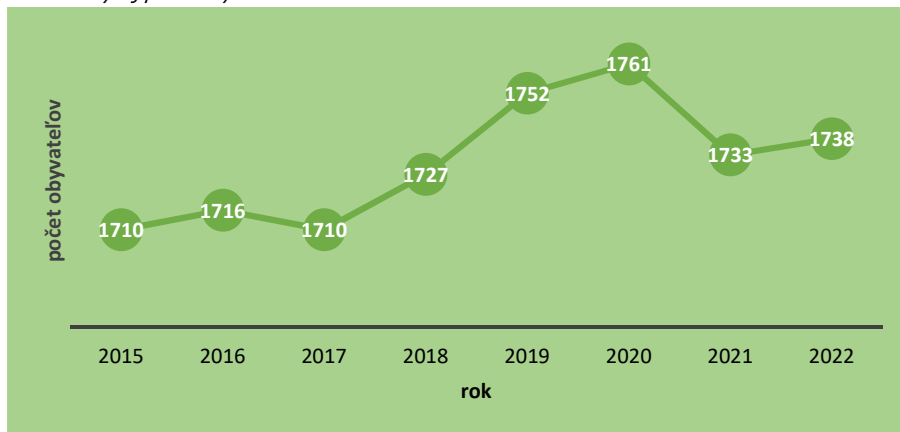
Tab. č.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	851	859	854	860	872	875	873	886
Ženy	859	857	856	867	880	886	860	852
Počet obyvateľov	1 710	1 716	1 710	1 727	1 752	1 761	1 733	1 738

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že sa počet obyvateľov trvalo žijúcich v katastrálnom území obce oproti 2015 mierne zvýšil, priebežne po rokoch si zachovával až do roku 2020 nárast obyvateľov a v ostatných dvoch rokoch sa počet znížil a zas mierne zvýšil.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Tab. č. 2 Prirodzený prírastok

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narodení	7	12	11	14	13	20	12	15
Zomretí	16	19	24	14	18	19	26	13
Prírastok	-9	-7	-13	0	-5	1	-14	2

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Tab. č. 3. Migračné saldo

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Priťahovaní na trvalý pobyt	48	43	25	42	66	33	29	33
Vystáňovaní z trvalého pobytu	18	30	18	25	36	25	34	30
Migračné saldo	30	13	7	17	30	8	-5	3

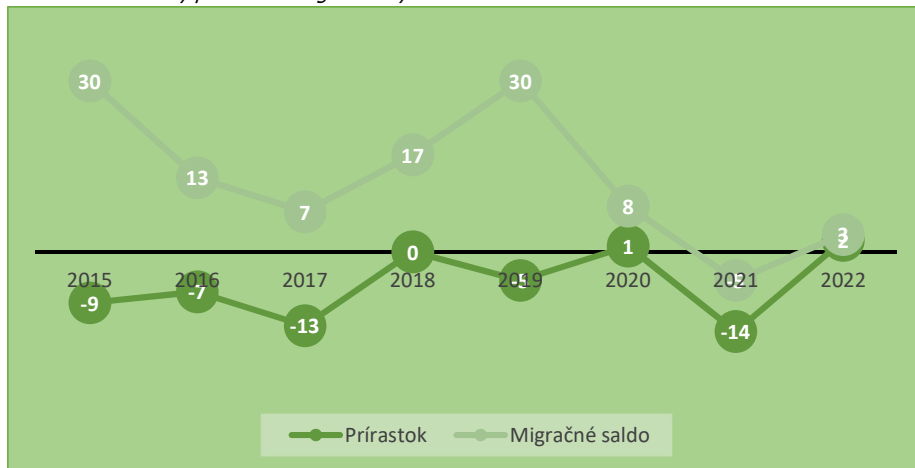
Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Z tabuľky č. 2 a č. 3 vyplýva, že v obci sa od roku 2015 sa počet obyvateľov až do roku 2021 zvyšoval. Prirodzeným prírastkom sa počet obyvateľov znižoval a migračným saldom zvyšoval.

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je celkový prírastok obyvateľov obce Kriváň oproti roku 2015 o 28 obyvateľov.

Graf č. 2. Prírodný prírastok a migrácia obyvateľstva

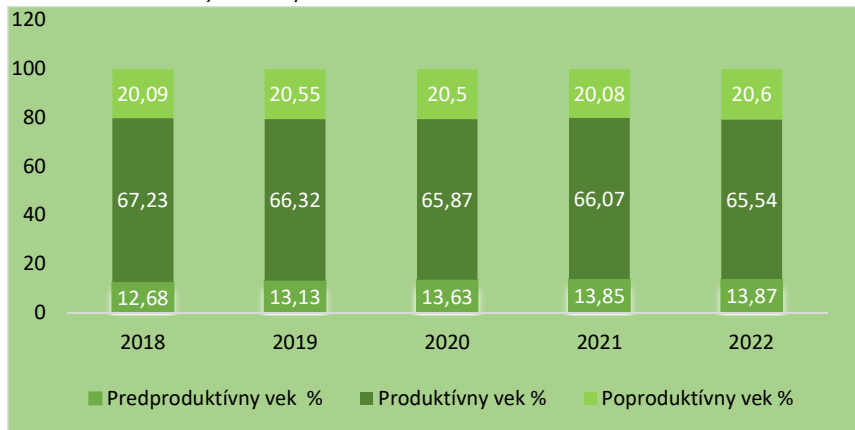
Tab. č. 4 Štruktúra obyvateľov podľa veku a pohlavia v %

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Ženy – predproduktívny vek	10,96	11,25	11,96	12,67	12,56
Muži – predproduktívny vek	14,42	15,02	15,31	15,01	15,12
Ženy – produktívny vek	65,4	64,77	64,11	63,95	63,03
Muži – produktívny vek	69,07	67,89	67,66	68,16	67,95
Ženy – poproduktívny vek	23,64	23,98	23,93	23,37	24,41
Muži – poproduktívny vek	16,51	17,09	17,03	16,84	16,93
Spolu (obyvateľstvo) predproduktívny vek	12,68	13,13	13,63	13,85	13,87
Spolu (obyvateľstvo) produktívny vek	67,23	66,32	65,87	66,07	65,54
Spolu (obyvateľstvo) poproduktívny vek	20,09	20,55	20,50	20,08	20,60
Index starnutia	158,45	156,52	150,42	145,00	148,55

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Z hľadiska vekovej štruktúry je situácia v obci podobná aký je aj vývoj na Slovensku. Vývoj je charakteristický postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva. Ako z tabuľky vyplýva prevažuje počet obyvateľov v produktívnom veku. Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2021 bol priemerný vek obyvateľov v obci 43,27 rokov.

Graf č. 3. Štruktúra obyvateľov podľa veku

Náboženské vyznanie

Tab. č. 5 Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	%
Rímskokatolícka cirkev	78,31
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2,91
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	0,29
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske)	0,11
Kresťanské zbory na Slovensku	0,17
Židovská obec na Slovensku (židovské)	0,06
Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	0,17
ad hoc hnutia	0,17
Iné	0,17
Nezistené	1,48
Bez vyznania	16,15

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

V konfesionalnej štruktúre obyvateľstva v čase sčítania 2021 dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie so 78,31 % obyvateľov, ostatné náboženstvá majú menšie zastúpenia. K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 16,15 % obyvateľov obce a u 1,48 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiam zistená nebola.

Národnosť

Tab. č. 6 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	%
Slovenská	98,34
Maďarská	0,06
Česká	0,4
Ukrajinská	0,11
Chorvátska	0,06
Nezistené	1,03

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

V obci Kriváň národnostné zloženie obyvateľstva bolo v čase sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 98,34 % obyvateľov, ostatné národnosti sú zastúpené v nepatrnom počte.

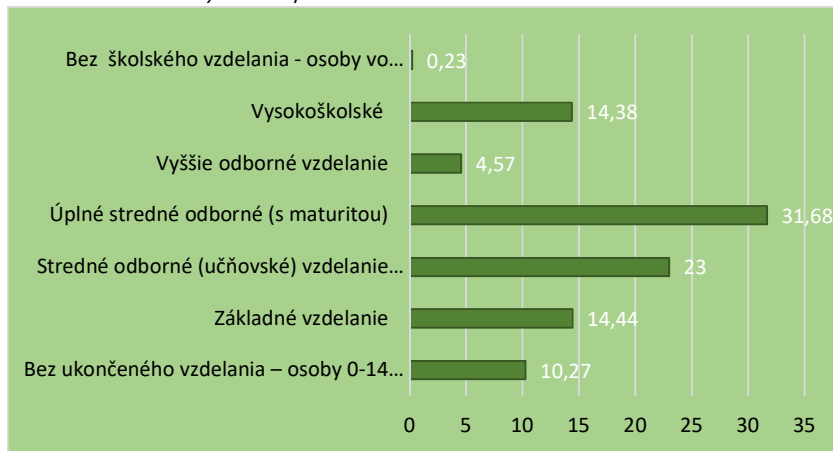
Vzdelanie

Tab. č. 7 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	%
Bez ukončeného vzdelania – osoby 0-14 rokov	10,27
Základné vzdelanie	14,44
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	23,00
Úplné stredné odborné (s maturitou)	31,68
Vyššie odborné vzdelanie	4,57
Vysokoškolské	14,38
Bez školského vzdelania - osoby vo veku 15 rokov a viac	0,23
Nezistené	1,43

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Graf č. 4. Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania v %

V obci je vysoký podiel občanov s úplným stredným vzdelaním s maturitou 31,68 %. Vysokoškolské vzdelanie dosahuje 14,38 % obyvateľov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva dáva predpoklad k ekonomickému rozvoju obce, vytvára možnosti na trhu práce a ovplyvňuje hospodársku aktivitu obce, najmä záujem o samostatné podnikanie.

Ekonomika územia

Nezamestnanosť v obci

Tab. č. 8 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ženy	41	43	33	23	26	29	24	24
Muži	52	36	20	19	16	32	23	19
Spolu	93	79	53	42	42	61	47	43

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Počet uchádzačov o zamestnanie ma klesajúcu tendenciu. Za sledované obdobie sa počet nezamestnaných obyvateľov znížil z 93 na 43.

V 5 mesiaci roku 2023 bolo evidovaných 37 nezamestnaných, čo je nezamestnanosť v PU – 3,27 % a v PDU – 2,92 %.

Ekonomická činnosť v obci

V obci Kriváň v časti Dolné Tále je v zmysle zákona č. 193/2002 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov v platnom znení vyhlásený priemyselný park s vybudovanou technickou infraštruktúrou a s plochou 110 000 m².

Podľa produktového zamerania sa v obci zameriavajú podnikateľské subjekty na stolársku výrobu a výrobky z dreva, ktorá v obci prevažuje, potravinársku výrobu zameranou na cukrárenské výrobky, mäsiarstvo, pekárenské výrobky, výrobou textilných výrobkov a strojárstvom. V obci hospodári aj poľnohospodárske družstvo. V oblasti služieb v obci svoju činnosť realizujú poskytovatelia stravovacích služieb. Činnosť zameraná na tradičnú remeselnú výrobu je v obci rôznorodá a sústreďuje sa na výrobu úžitkových výrobkov z dreva, prútia, výrobu fujár a píšťal, vyšívania krivou ihlou, rezbárstvo. Remeselným činnostiam sa venujú subjekty, ktorí sú prevažne neregistrovaní.

Z ekonomického hľadiska má pre ďalší rozvoj obce najväčší význam práve ekonomicky aktívna zložka obyvateľstva.

Obec Kriváň je vidieckou obcou, kde pracovné príležitosti priamo v obci nebývajú významné. V obci Kriváň v priemyselnom parku sú vybudované priemyselné prevádzky, ktoré poskytujú

zamestnanie aj pre obyvateľov obce. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo však musí dochádzať do zamestnania aj mimo obec.

Tab. č. 9 Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie	Počet	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	42	4,79
Priemyselná výroba	212	24,2
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0,91
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	9	1,03
Stavebníctvo	53	6,05
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	89	10,16
Doprava a skladovanie	67	7,65
Ubytovacie a stravovacie služby	21	2,4
Informácie a komunikácia	21	2,4
Finančné a poisťovacie činnosti	8	0,91
Činnosti v oblasti nehnuteľností	9	1,03
Odborné, vedecké a technické činnosti	35	4,00
Administratívne a podporné služby	24	2,74
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	47	5,37
Vzdelávanie	57	6,51
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	34	3,88
Umenie, zábava a rekreácia	6	0,68
Ostatné činnosti	12	1,37
Nezistené	122	13,93

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Podľa odvetvia hospodárstva, je najviac ekonomicky aktívnych osôb zamestnaných v priemyselnej výrobe ďalej vo veľkoobchode a maloobchode, potom nasleduje doprava a skladovanie a tesne za ním stavebníctvo. V obci Kriváň bolo až 13,93 % obyvateľov, ktorí neuviedli odvetvie, kde pracujú.

Podľa dostupných registrov k októbru 2023 bolo registrovaných na území obce, ktoré majú sídlo podnikania v obci 125 podnikateľských subjektov, ktorých činnosť je zameraná na výrobnú aj nevýrobnú sféru. Z toho 64 s.r.o., 59 SZČO so živnosťami zameranými hlavne na drevársku, stavebnú, lesnícku, strojársku činnosť a na iné služby, 1 družstvo a 1 štátny podnik. 15 organizácii ako, o.z., spolky.

Cestovný ruch a šport

Kriváň leží na rozhraní Javoria a Slovenského rudohoria v detvianskom podhorí Poľany. Hoci sa priamo v katastri obce nenachádzajú prevádzky, ktoré by poskytovali možnosť relaxácie, svojimi krajinnými hodnotami, vytvára atraktívne podmienky pre rozvoj rekreácie a turizmu.

V katastri obce sa nachádzajú :

- značené cykloturistické trasy
- turistické trasy
- Kopec Mních - Vrch zvaný Mních. Na kopci sa nachádza Cyrilometodský dvojkríž. Prístupnosť pre návštevníkov je celoročne, miesto na odstavenie auta v obci Kriváň, potom pešo, bicyklom.

V katastri obce sa nachádza ubytovacie zariadenie, penzión Duvox, poskytuje 4 izby a 2 apartmány, ubytuje 10 osôb v 6 spálňach (6 kúpeľní, 6x WC). Súčasťou je aj reštaurácia a k dispozícii je detské ihrisko, detský kútik.

Okrem uvedeného sa v obci nachádzajú športové zariadenia:

- futbalové ihrisko
- viacúčelové ihrisko
- detské ihrisko
- telocvičňa
- tenisové kurty

Obec chce podporiť rozvoj cestovného ruchu. Dobudovať cyklotrasy, a následné propagovať obec zhotovením propagačných materiálov.

Ekonomika obce

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v danom roku, ktorým obec riadi financovanie svojich úloh a funkcií. Rozpočet obce pozostáva z príjmov, výdavkov a finančných vzťahov, ale obsahuje tiež obsahuje zámery a ciele, ktoré obec plánuje v danom roku realizovať.

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka 10: Rozpočty obce na roky 2019 - 2022

Rok	2019	2020	2021	2022
Daňové príjmy	814 868,60	814 999,47	862 081,09	942 035,62
Nedaňové príjmy	170 635,58	185 030,14	217 088,78	224 379,61
Granty a transfery	919 156,93	694 169,12	761 546,14	723 077,28
Príjmy z transakcií s finanč. aktívami	88 010,55	61 044,08	253 954,19	227 490,20
Prijaté úvery, pôžičky, nenávratné finančné výpomoci	588 040,00	39 552,00	0,00	0,00
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00
Príjmy spolu	2 580 711,66	1 794 794,81	2 094 670,20	2 116 982,71
Bežné výdavky	682 218,58	664 812,10	710 702,21	792 493,13
Kapitálové výdavky	1 057 445,99	79 835,82	303 820,25	223 141,26
Výdavky finančných operácií	42 495,37	51 877,18	52 929,25	54 010,53
Výdavky celkom	1 782 159,94	796 525,10	1 067 451,71	1 069 644,92

Z rozpočtov vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len menší priestor na prefinancovanie rozvojových zámerov obce. Rozvoj obec zabezpečuje prevažne z externých zdrojov – z grantov a príspevkov z podporných programov.

Sociálna infraštruktúra

Školstvo

Obce Kriváň má zriadenú materskú a základnú školu. Školy sa nachádzajú v samostatných stavebných objektoch.

Materská škola poskytuje celodennú výchovu a predprimárne vzdelávanie. Je trojtriedna a navštevujú ju deti od 2,5 do 6 rokov.

Základná škola poskytuje vyučovací proces pre 1- 9 ročník. Základnú školu navštevujú aj deti z okolitých obcí.

Tabuľka č. 11 Prehľad o počte detí v predškolskom a školskom zariadení

Školský rok	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
ZŠ	233	231	237	229	231	225
MŠ	67	68	64	67	64	67

Zdroj: evidencia škôl, vlastné spracovanie k danému školskému roku

Obidve školy obec zrekonštruovala, boli zateplené a upravili sa fasády budov. V škôlke bolo zmodernizované ihrisko, boli zakúpené a osadené nové prvky. V ZŠ chce obec ešte zrekonštruovať vnútorné priestory školy a to školskú jedáleň školskú kuchyňu, a vybudovať bezbariérový prístup.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne samostatne zdravotnícke zariadenie. Obec má v budove obecného úradu zriadenú lekársku ordináciu prvého kontaktu (všeobecný lekár). V obci vykonáva svoju činnosť v súkromných priestoroch zubný lekár. K ostatným lekárom dochádzajú obyvatelia do okolitých miest Detvy, Lučenca. V obci sa nachádza lekárne.

Vo vzťahu na územný rozvoj obce a narastajúci počet obyvateľov by bolo potrebné uvažovať s rozšírením lekárskej ordinácii hlavne detskej ambulancie.

Podľa daných príležitostí na získanie finančných prostriedkov ma obec zámer vybudovať samostatné zdravotné stredisko pre lekárov v centre obce, alebo dobudovať priestory v rámci objektu lekárne.

Sociálna starostlivosť

Sociálnu starostlivosť obec zabezpečuje v zmysle legislatívy. Poskytuje terénnu opatrovateľskú službu obyvateľom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby. Terénnu prácu vykonávajú 4 sociálni terénni pracovníci a 1 pracovník, ktorý zabezpečuje rozvoz obedov. Dôchodcovia majú možnosť zabezpečiť si stravu z jedálne ZŠ.

Na riešenie hmotnej núdze a sociálnej núdze občanov využíva obec sociálne zariadenia nachádzajúce sa v okrese Detva, Lučenec, Zvolen, Dúbravy.

Obec nemá zriadený denný stacionár, pretože o túto službu obyvatelia nejavia záujem. Do budúca však obec uvažuje so zriadením denného stacionára, ktorý by zabezpečil dennú službu pre starších a nevládných v prípade, keby bol značný záujem u obyvateľov.

Bytový fond

Podľa štatistického úradu SR, SOBD r. 2021 sa nachádzalo v obci Kriváň 561 objektov z toho 547 rodinných domov a 6 bytových domov. 307 domov s vodovodnou prípojkou na verejný vodovod, 356 s plynovou prípojkou. Domy s prípojkou na kanalizáciu 394, obnovené domy 300.

Údaje o bytoch: Počet bytov 628 z toho v rodinných domoch 553, v bytových domoch 67, obecné byty 59. Byty s vodovodom zo spoločného zdroja 367. Byty vykurované plynom 373.

Tabuľka č. 12 Prehľad o počte objektov

RD		Bytový dom		Ostatné budovy na bývanie		Ostatné		Spolu
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	
547	97,5	6	1,07	4	0,71	4	0,71	561

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

2.2 Územno-technická analýza

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Obec Kriváň leží bezprostredne na hlavnej dopravnej osi cesty I/50. Smerová a cieľová doprava užšieho regiónu je smerovaná najmä do Zvolena, Detvy a Hriňovej. Smerom na Hriňovú odbočuje cesta II/526.

Bol vybudovaný úsek rýchlostnej komunikácie R2 Zvolenská Slatina – Kriváň. Čím sa čiastočne odľahčilo preťaženie MK v obci. Celkový prínos pre obec bude dobudovaním úseku rýchlostnej komunikácie R2 Kriváň - Lovinobaňa, ktorý sa v súčasnosti realizuje.

V katastri obce je cca 30 km MK, ktorých údržbu zabezpečuje obec. Obec má zriadené vlastné zariadenie na údržbu ciest.

Obec postupne komunikácie obnovuje aj z vlastných finančných prostriedkov. Ale vzhľadom na nízky rozpočet nie je schopná, finančne, ani časovo pokryť rekonštrukciu všetkých ciest, ktoré by vyžadovali rekonštrukciu a potrebuje na ich obnovu hlavne externe zdroje.

Železničná doprava

Obcou prechádza železničná trať smer Zvolen – Filákov – južná magistrála. Železničná stanica Kriváň je stanicou III. triedy a slúži pre osobnú aj nákladnú dopravu, leží na čiastočne zdvojkol'ajnenej trati č. 160 Košice – Zvolen. V území obce sa v súvislosti s prevádzkou železnice vyskytujú negatívne vplyvy (hluk, vibrácie..), ktoré sa vzhľadom na rozvojové aktivity železnice môžu aj zväčšiť.

Doprava autobusová

V obci je tranzit diaľkových aj regionálnych spojov. V regionálnej doprave dominujú väzby na mesto Detva, Hriňová a na rozptýlené osídlenie v okolí.

V obci sa nachádza pri ceste I/50 pri parku oproti kostolu hlavná autobusová zastávka, na ktorej okrem regionálnych spojov zastavujú aj diaľkové. Končiace linky v obci zachádzajú k zastávke pri železničnej stanici. Ďalšie zastávky sú na západnom okraji obce pri poľnohospodárskom družstve a jedna na východnom okraji obce.

Linky prechádzajúce obcou sú z hľadiska dochádzkových vzdialeností vhodne rozmiestnené, nie je potrebné meniť ani dopĺňať ich lokalizáciu. Obec v minulosti rekonštruovala autobusové zastávky, ale v súčasnosti už potrebujú zmodernizovať.

Pešia doprava.

V obci sú vybudované chodníky súbežné s cestou I/50 a II/526 a dostatočne vybudovaná sieť chodníkov v ostatných častiach obce. Obec priebežne buduje technickú infraštruktúru vrátane chodníkov do nových častí IBV ako aj k obytným domom.

V obci sa nachádzajú verejné parkoviská v centre obce pri obecnom úrade, pri kostole, železničnej stanici, futbalovom ihrisku, škole, cintoríne. Parkovisko pri obecnom úrade a pri cintoríne potrebujú rekonštrukciu.

Cyklotrasy

Katastrálnym územím obce prechádza niekoľko cyklotrás.

Tab. č. 13 Popis cyklotrás trás

Názov trasy/označenie	Orientačné body
Novohradská cyklomagistrála – červená	Budiná - Piešť - Podkriváň - Kriváň - Detva
Cyklotrasa Budínske skaly – Vrchdobroč - zelená	Budínske Lazy rácestie - Chmelisko – Opálená – Podkriváň - Nad Mitrovcom – Ivanišovo - Vrchdobroč

Zdroj: www.oma.sk, 2023

Obec chce dobudovať v katastri svojej obce cyklistické trasy a tiež cyklochodníky, ktoré je možné situovať aj do vozovky, pokiaľ to šírka cesty dovoľí.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadny vodárenský zdroj využívaný na hromadné verejné zásobovanie pitnou vodou. Obec Kriváň je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu HLF. Zásobné potrubie pre obec je napojené priamo na prívodné potrubie v šachte v areáli Roľníckeho družstva Kriváň. Za areálom družstva sa potrubie delí na dve vetvy. Jedna vetva (profil - PVC DN 160) smeruje do obce a je napojená na rozvodné potrubie v obci. Druhá vetva (profil - PVC DN 160) je trasovaná poza zástavbu a je ukončená pri cintoríne. Na verejný vodovod je pripojených takmer 92 % obyvateľov. Ostatní, mimo dosahu verejného vodovodu, v rozptýlenej zástavbe sú zásobovaní z neverejných malých vodovodov, alebo z vlastných studní. Miestna časť Tále je napojená na Zvolenskú časť SKV. Vodným zdrojom je vodná nádrž Hriňová.

Novovybudované objekty v obci sa postupne vetvami pripájajú na jestvujúci vodovod. Verejný vodovod obce je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec Kriváň má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Existujúce zberače DN 300 kapacitne vyhovujú. Obec nemá vlastnú ČOV. Splaškové vody sú odvádzané na čistenie na ČOV Detva. Verejná splašková je vybudovaná v takmer celej obci. Na splaškovú kanalizáciu je napojených približne 98 %, ostatní nepripojení obyvatelia majú domové čistiarne odpadových vôd, alebo žumpy. Novovybudované objekty, RD v obci sa postupne vetvami pripájajú na splaškovú kanalizáciu.

Teplofikácia a plynofikácia obce

Juhozápadne od katastrálneho územia obce prechádza prepojovací plynovod s veľmi vysokým tlakom Lučenec – Lieskovec. V severnej časti katastrálneho územia prechádza VTL plynovod odbočky do Hriňovej. Z tejto odbočky je zásobovaná obec cez regulačnú stanicu VTL/STL. Sieť v obci je strednotlaká a pokrýva cca 70 % zastavaných plôch. Priemyselný park je zásobovaný vlastnou prípojkou a vlastnou regulačnou stanicou. Plyn v obci sa využíva na kúrenie, varenie a ohrev vody.

S rozvojom výstavby je potrebné postupne pokračovať s výstavbou uličných sietí. V obci sa napriek novej výstavbe nepredpokladá so zvýšením odberu vplyvom zateplovania budov, používania alternatívnych zdrojov.

V obci sa nenachádzajú centrálné tepelné zdroje. Tepelné zdroje sú lokálneho charakteru a to pre zásobovanie vlastných väčších objektov, či areálov (Lesy š.p., škola, priemyselný park..). Jedná sa o tepelné zdroje využívajúce na vykurovanie zemný plyn.

Objekty menších podnikateľských aktivít, občianskej vybavenosti a domácností v obci ako i v rozptýlenom laznickom osídlení, využívajú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TUV okrem plynu aj elektrickú energiu, tuhé palivo a biomasu.

Verejné osvetlenie

Obec prevádzkuje verejné osvetlenie, ktoré v minulosti rekonštruovala. Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené buď na podporných bodoch spolu s NN rozvodom, alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Spínanie verejného osvetlenia je centrálné a je v prevažnej väčšine po technickej stránke vo vyhovujúcom stave. Obec rieši len nutné opravy a údržbu v rozsahu svojich voľných zdrojov v rozpočte.

Cieľom obce je priebežne výmena svetelných bodov za energeticky menej náročné LED, príp. modernizácia s využitím alternatívnych zdrojov.

Telekomunikácie, internet, televízia, obecný rozhlas

Obec Kriváň patrí do telefónnej siete MTO Detva, ktoré zároveň prislúcha do UTO Zvolen. V súčasnej dobe je v záujmovom území vybudovaná vzdušná telefónna sieť. Z hľadiska pokrytia signálom pre mobilné telefóny je obec dostatočne pokrytá. Obecný rozhlas obec využíva na šírenie obecných oznamov.

2.3 Prírodno – environmentálna analýza

Prírodné prostredie

Obec Kriváň leží na rozhraní Javoria a Slovenského rudohoria v detvianskom podhorí Poľany. Nadmorská výška v strede obce je 395 m n. m.. V katastri 400-700 m n. m. Územie tvorí kryštalinikum, andezity a ich tufy, je takmer odlesnené, miestami sú malé plochy ihličnatého a listnatého lesa. Odvodňuje ho Slatina. Územie sa vyznačuje veľmi rozmanitou faunou a flórou na prakticky všetkých vegetačných stupňoch.

Geomorfologické pomery

Katastrálne územie obce Kriváň z geomorfologického hľadiska patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, Karpatskej podsústavy, provincie Západných Karpát, oblasti Slovenského stredohoria, celkov Zvolenská kotlina a podcelku Detvianska kotlina. Územie je tvorené rovinným až mierne sklonitým reliéfom, členeným v nížinách a kotlinách. Geologický podklad celého územia tvoria neogénne vulkanické horniny, rôzne štrky, piesky a íly na juhozápade.

Na rozhraní k.ú. Podkriváňa a Kriváňa je významné ložisko žilného kremeňa.

Hydrologické pomery

Územie spadá do toku Slatina s prítokmi Liešňa a Krivánskym potokom. Hydrologickú os riešeného územia predstavuje vodohospodársky významný tok Slatina, ktorá preteká v prirodzenom neupravenom koryte. Celá trasa toku je sprevádzaná mohutnou pobrežnou vegetáciou plniacu funkciu aj vodoochrannú. Katastrálne územie nie je negatívne ovplyvňované vybieženými vodami zo Slatiny, ktorej prítoky sú regulované vodnou nádržou Hriňová. Intravilán obce je ohrozovaný prítokmi v drobných tokoch a kanáloch v prípade extrémnych preháňok.

V území sa nenachádzajú významnejšie záchytné pramene a pramenné oblasti vôd. V katastri obce sa nenachádzajú žiadne inundačné územia. V katastri obce sa nachádza rozvodie riek Iplľa a Hrona

Ochrana prírody

V katastrálnom území obce Kriváň sa nenachádzajú chránené územia. Na jej území platí 1. stupeň ochrany. Katastrálnym územím prechádza hydrický biokoridor Slatina.

Liešňa potok na západojužnom okraji katastrálneho územia tvorí miestny biokoridor a súčasne východnú hranicu Chráneného vtáčieho územia Poľana.

V katastri obci sa podľa IS EZ k 10/2023 nachádzajú environmentálne záťaž:

- DT (004) / Kriváň – pri cintoríne – SK/EZ/DT/210. Ide o skládku komunálneho odpadu, ktorá je potvrdenou environmentálnou záťažou registra B, s nízkou prioritou. Skládku odpadu zaberá plochu cca 600 m² a je na nej uložených cca 3 000 m³ odpadu. Skládkovaný bol prevažne rôznorodý komunálny odpad z obce. Teleso skládky postupne zarastá náletovou vegetáciou.
- DT (004) / Kriváň – ČS PHM – SK/EZ/DT/1209. Ide o čerpaciu stanicu pohonných hmôt, ktorá je sanovanou / rekultivovanou environmentálnou záťažou registra C. Kontaminácia horninového prostredia ako aj podzemnej vody vznikla dlhodobým skladovaním pohonných hmôt a ich následným prečerpávaním a manipuláciou.

Pôdny fond

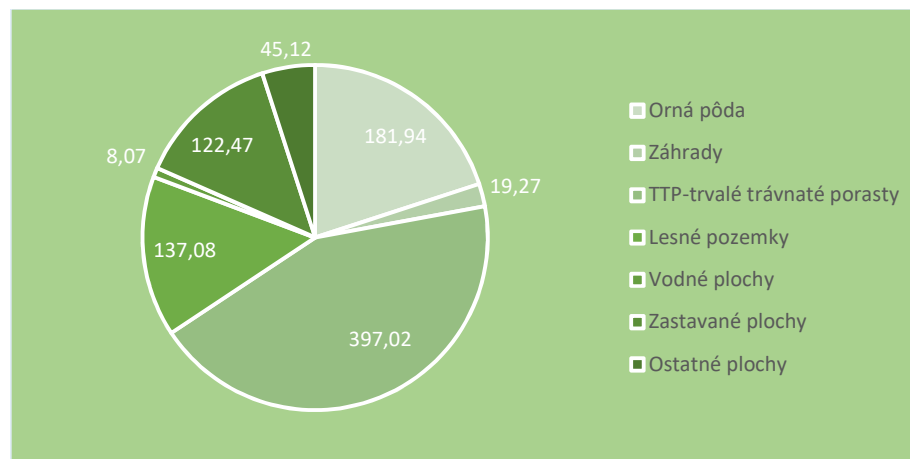
V katastrálnom území obce sa vyskytujú kambizérne, ale aj pseudoglejové pôdy. Výrazne sú zastúpené fluvizerné, ale aj glejové. Vysoký podiel predstavujú pôdy bez skeletu a hlboké, vo vyšších polohách stredne až silno skeletnaté, stredne hlboké, ale aj plytké. Z hľadiska zrnitosti prevládajú stredne ťažké pôdy (hlinité), ale aj ťažké (flovitohlinité). Územie má hnedé lesné ilimerizované a nivné pôdy.

Tab. č. 15 Pôdny fond

Kriváň	Orná pôda	Záhrady	TTP-trvalé trávnaté porasty	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Spolu
r. 2014	198,05	19,41	401,53	137,15	8,03	101,46	45,35	910,98
r. 2022	181,94	19,27	397,02	137,08	8,07	122,47	45,12	910,97

Zdroj: Katastrálny úrad, 31.12. 2014, 31.12.2022

Graf č. 5. Pôdny fond

V porovnaní s rokom 2014 sa zloženie pôdneho fondu zmenilo, len veľmi nepatrne. Mierne sa zvýšila zastavaná plocha a znížili sa plochy ornej pôdy a TTP.

Najviac pôdy zaberajú trvalé trávnaté porasty takmer 43,58 %, orná pôda zaberá 19,97 %, lesné takmer 15,05 %, zastavané plochy takmer 13,44 %, ostatné plochy 4,95 %, vodné plochy 0,89 %, záhrady 2,12%.

Ovzdušie

Intravilán obce, hlavná obytná časť, nie je výrazne ovplyvňovaná priemyselnými exhalátmi. V obci Kriváň nie sú evidované žiadne veľké zdroje ani centrálné vykurovanie. Centrálné tepelné zdroje sú v obci viac menej lokálneho charakteru a to pre zásobovanie vlastných väčších objektov, či areálov ako je napr.: priemyselný park, areál Lesov š.p., obecný úrad, škola. Na vykurovanie sa používa hlavne plyn ďalej pevné palivo, elektrická energia.

Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisii nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

Odpady

V obci sa v prevažnej miere vyskytujú komunálne odpady, ktoré vznikajú pri činnostiach fyzických osôb. Vznik KO odpadov v obci možno charakterizovať ako podpriemerný čo do množstva vyprodukovaného KO.

V roku 2019 v prepočte priemerný obyvateľ Slovenska vyhodil do odpadových nádob 435 kg KO a v roku 2021 496 kg KO. Obyvatel' obce Kriváň v roku 2019 vyprodukoval 172 kg KO a v roku 2021 vyprodukoval 163,4 kg KO.

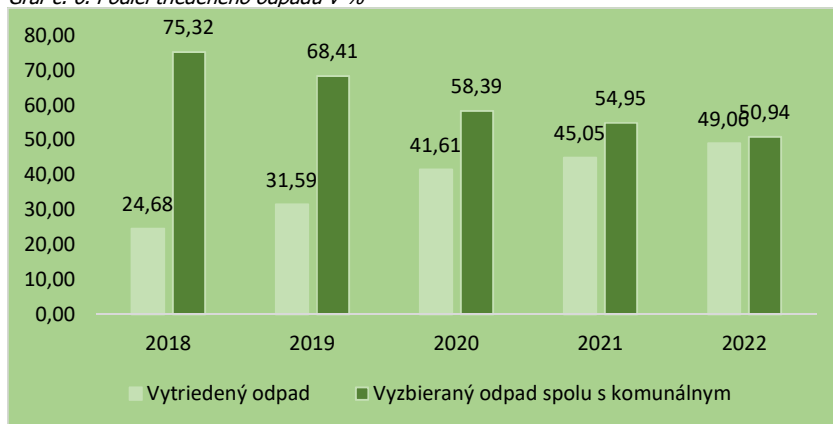
V obci je zabezpečené nakladanie s odpadmi a presne uvedené v schválenom VZN č. 1/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Kriváň, kde sú presne stanovené pravidlá zaobchádzania so všetkými odpadmi, ktoré vznikli na území obce, pričom územím obce sa rozumie jej katastrálne územie. V predpise sú presne stanovené podmienky v akých nádobách a ako sa zber vykonáva a uvedený celý systém zberu a prepravy zmesových komunálnych odpadov a systém triedeného odpadu.

Tab. č. 16 Množstvo vyzbieraného odpadu po položkách v tonách

Názov odpadu	2018	2019	2020	2021	2022
Komunálny odpad	324,22	301,90	288,55	283,19	266,44
Triedené zložky					
Drobné stavebné odpady				10,44	
Kovový odpad, železo, oceľ	1,63	2,84	77,778	83,514	51,676
Meď, hliník, zinok, olovo, zmiešané kovy				1,176	1,955
Plasty	12,44	11,95	14,12	18,29	25,2
Papier	39,27	40,93	15,82	18,14	20,77
Sklo	23,53	23,69	30,87	31,22	30,1
Použité batérie a akumulátory					0,187
Iné biologicky nerozložiteľné odpady		4,38	6,13	0,89	
Biologický rozložiteľný odpad	20,854	34,8	52,3	47,7	69,2
Textil, šatstvo	1,81		0,29		8,17
Oleje a tuky					
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	2,4	2,24	1,76	3,25	2,77
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	1,95	1,4	1,6	2,15	1,76
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť					
Elektroodpad	2,38	1,52	4,57	4,1	3,82
Objemný odpad					39,96
Drevo		15,68	0,36	11,34	1
Spolu Triedený	106,264	139,43	205,598	232,21	256,568
Spolu KO + Triedený	430,484	441,33	494,148	515,4	523,008

Zdroj: Vlastné spracovanie obce po rokoch

Graf č. 6. Podiel triedeného odpadu v %

Tab. č. 17 Miera triedeného odpadu v % KO a ostatné zložky

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Miera triedenia	24,68	31,59	41,61	45,05	49,06
Podiel KO	75,32	68,41	58,39	54,95	50,94

Separácia odpadov v obci podľa štatistiky stúpala. Energetické zhodnocovanie sa nevyužívalo. Obec nevlastní zariadenia na spracovanie komunálnych odpadov.

Zhodnocovanie bioodpadu má obec uspokojivo vyriešené. Každéj domácnosti obstarala obec kompostér. Kompostéry zakúpila obec pre domácnosti z vlastných finančných prostriedkov a tiež obec získala finančné prostriedky na zakúpenie kompostérov z projektu „Koordinačné združenie obcí mikroregiónu Podpoľanie – predchádzanie vzniku BRKO“.

Hluk

Územie obce Kriváň nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. K najviac zaťaženým dopravným ťahom patrí cestná komunikácia I/50 a železničná trať. V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku.

2.4 Kultúrna analýza a verejné služby

Obec Kriváň má v centre obce obecný úrad a kultúrny dom, ktoré sú stavebnou súčasťou spoločnej budovy. V časti kultúrneho domu sa nachádza spoločenská sála s javiskom. Všetky tieto priestory sú k dispozícii na organizovanie rôznych verejných aj súkromných kultúrno-spoločenských podujatí (divadelné vystúpenia, kultúrne akcie a pod.).

Využívané priestory pre obecný úrad plne postačujú. V budove obecného úradu sa nachádza ambulancia všeobecného lekára a knižnica.

V obci Kriváň sa nachádza: futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko, tenisové kurty a detské ihriska v jednotlivých častiach zástavby. V obci chýba pumptrackové ihrisko zámerom obce je ho doplniť. V obci pôsobí Miestny futbalový klub.

Priamo v obci je cintorín s domom smútku. Dom smútku bol zrekonštruovaný, treba však dokončiť rekonštrukciu v interiéri, hlavne dobudovať toalety a zrekonštruovať oplotenie. Obec chce uskutočniť digitalizáciu cintorína - zmodernizovať správu cintorína a prehľadnú evidenciu hrobových miest.

V obci Kriváň sídli spoločný obecný úrad, ktorý má pôsobnosť pre obce Korytárky, Kriváň, Podkriváň pre stavebný poriadok a územné plánovanie, špeciálny stavebný úrad, ochrana prírody a krajiny, ochrana ovzdušia, štátna vodná správa.

V obci sa nachádza rímsko-katolícky kostol s farským úradom. Po celom katastri obce je umiestnených 6 prístenných krížov. V katastrálnom území obce sa nenachádza pamiatkovo chránené územie, je evidovaná národná-kultúrna pamiatka Pomník pri železničnej stanici (č. ÚZPF 1164).

Dobrovoľný hasičský zbor

Obec má vlastný DHZ aj vybudovanú požiarňu zbrojnicu. Obec zrekonštruovala požiarňu zbrojnicu, ktorá spočívala v zateplení obvodových stien a podhládov strechy objektu, výmeny všetkých okien, dverí a garážových brán, výmeny všetkých klampiarskych a zámočnických výrobkov na fasáde a realizácie nového hromozvodu. Činný DHZ zabezpečuje zásahy pri požiaroch a tým aj ochranu majetku občanov a štátu. DHZ chýba technika. Pre svoju činnosť potrebuje plne funkčné zásahové hasičské auto.

2.5 SWOT analýza

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky územia, jeho vnútorné aj vonkajšie príležitosti a hrozby podľa dôležitosti. Poskytuje prehľad o strategickej situácii územia.

Analýza silných a slabých stránok obce, jej príležitostí rozvoja a ohrození – SWOT analýza – prezentuje poznatky získané v prechádzajúcich analytických zisťovaniach a v hodnotiacich a syntetizačných postupoch.

Na základe SWOT analýzy možno definovať kľúčové oblasti, ktoré vyžadujú prioritné riešenie najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká obce. Aby si obec vhodne identifikovala strategické ciele a priority si SWOT analýzu vymedzila v troch oblastiach.

Dopravná, technická, environmentálna infraštruktúra a informačná spoločnosť

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vodovod ➤ splašková kanalizácia ➤ zabezpečený zber odpadov ➤ zhodnocovanie biologického odpadu v celej obci ➤ dostatočne vybudovaná cestná sieť v katastri obce ➤ obecný rozhlas ➤ zavedený internet ➤ splynofikovaná obec 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zlý technický stav niektorých miestnych komunikácií ➤ niektoré parkoviská a verejné priestranstvá potrebujú rekonštrukciu ➤ neoznačené dopravné značenie ➤ zastarané autobusové zastávky ➤ staré environmentálne záťaž – skládky odpadov ➤ nedostatočná cyklodoprava ➤ energeticky náročné osvetlenie
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využitie externých zdrojov na zlepšenie infraštruktúry a životného prostredia ➤ motivácia občanov pri separácii odpadov ➤ podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie ➤ úspora energií z dôvodu zvyšovania cien energií 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ malá miera podpory obcí zo strany štátu ➤ zvýšená produkcia odpadov ➤ rastúce dopravné zaťaženie ➤ zvyšujúce sa náklady na opravy a údržbu cestnej infraštruktúry ➤ rast nákladov na údržbu a opravy vodohospodárskej siete

Sociálna oblasť, zdravotníctvo, kultúra, šport, vzdelávanie, bývanie

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ materská a základná škola ➤ terénna opatrovateľská služba ➤ kultúrny dom ➤ pošta, obchod ➤ cintorín s domom smútku ➤ športové ihriská ➤ dostatočné služby (stravovacie, obchody, kaderníctvo, krajčírstvo..) ➤ organizácia kultúrno-športových podujatí 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ chýba detský lekár ➤ chýba denný stacionár ➤ zastaraný plot na cintoríne ➤ nie sú bezbariérové prístupy do verejných objektov ➤ nie sú v územno-plánovacích dokumentov vyčlenené oblasti pre rozšírenie bytovej výstavby ➤ nevysporiadané vlastnícke vzťahy pozemkov pre bytovú výstavbu ➤ slabšia komunitná činnosť ➤ nedostatočné materiálne technické zabezpečenie DHZ
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zavádzanie SMART riešení v kultúre a kreatívnom priemysle ➤ záujem o bývanie v obci ➤ digitalizácia obecného cintorína ➤ rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách ➤ zlepšenie prístupu k zdravotníctvu ➤ podpora športových klubov, organizácií športových a kultúrnych podujatí ➤ spolupráca v rámci regiónu 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pasívnejšie obyvateľstvo ➤ uprednostňovanie iných oblastí pred kultúrou ➤ zoslabovanie tradičného vnímania obce ➤ klesajúci záujem detí a mladých ľudí o šport ➤ nízka priorita a absencia externých zdrojov na financovanie kultúry a rekonštrukcie budov

Ekonomika a cestovný ruch

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ priemyselný park v katastri obce ➤ podpora obce malým, stredným podnikom a farmárom ➤ v okolí turistické a cyklistické trasy ➤ ihriská – futbalový, multifunkčný, tenisový ➤ príťažlivé prírodné prostredie ➤ množstvo sakrálnych stavieb ➤ podpora obce pre rozvoj cestovného ruchu 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ chýbajú cyklotrasy ➤ chýba ubytovanie v obci ➤ nízka informovanosť o obci ➤ slabá digitalizácia služieb a propagácie ponuky v CR ➤ nedobudovaná doplnková turistická infraštruktúra v obci ➤ chýbajú turistické ciele, odpočinkové miesta pri cykloturistike
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ preferovanie rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby ➤ zavádzanie moderných informačných technológií do oblasti cestovného ruchu ➤ rozvíjajúci sa vidiecky cestovný ruch ➤ možnosť získania úverov na podnikanie a získanie finančnej podpory na zvýšenie zamestnanosti z fondov EÚ 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dopady finančnej krízy na rozpočet obce ➤ odchod mladých ľudí za prácou mimo trvalého bydliska ➤ konkurencia väčších, známejších regiónov ➤ veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ ➤ nedostatok investičného kapitálu

Kľúčové faktory a disparity územia obce

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja obce:

- výhodná geografická poloha pre tok tovarov, služieb, zabezpečenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce
- atraktivita územia v prírodnom prostredí

- možnosti pre rozvoj cestovného ruchu
- podpora rozvoja bytovej výstavby
- podpora individuálnej bytovej výstavby
- zabezpečená činnosť terénnej sociálnej služby
- existencia požiarnej zbrojnice - aktívny Dobrovoľný hasičský zbor
- vybudovaná infraštruktúra voľnočasových športových aktivít (multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko, tenisový kurt)
- zabezpečený systém odvozu a likvidácie KO a separovaného odpadu
- vybudovaný vodovod
- vybudovaná kanalizačná sieť
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- vyriešené nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi u obyvateľov
- dlhodobé členstvo v rámci mikroregionálneho združenia – verejno-súkromné partnerstvo, efektívna spolupráca s obcami a mestami regiónu
- schopnosť a včasnosť obstarania a externých finančných zdrojov mimo rozpočtu obce (najmä dotácií ŠR a EU fondov) na realizáciu rozvojových projektov obce

Hlavné disparity rozvoja:

- zastarané niektoré verejné priestranstvá a parkoviská
- zastaraná technická infraštruktúra cesty, chodníky
- nedostatočný prístup k zdravotnej a sociálnej starostlivosti
- nedostatočné využitie prírodného potenciálu v prospech rozvoja cestovného ruchu
- chýbajú doplnkové služby v cestovnom ruchu a agroturistike
- nedostatočné využitie moderných technológií
- znižujúci sa podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- skládky odpadov - staré environmentálne záťaž
- nedostatok financií pre rozvojové aktivity
- nedostatočné množstvo cyklotrás, cyklochodníkov
- nedostatočná propagáciu obce
- nedostatočné využívanie SMART technológií vo verejnej správe
- ekonomická politika štátu – zvyšovanie cien vo všetkých oblastiach života
- slabý komunitný život

3. STRATEGICKO - PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická časť PHRSR definuje víziu, hlavný cieľ, priority, strategické ciele, špecifické ciele a opatrenia na základe identifikovaných problémov a potenciálu územia v analytickej časti.

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia a hlavný cieľ načrtávajú predstavu o budúcom smerovaní územnej samosprávy. Reprezentujú pohľad na očakávaný stav v strednodobom až dlhodobom horizonte. Sú výsledkom otvoreného participatívneho spôsobu tvorby stratégie.

Formulácia vízie vychádza z aktuálnej analýzy stavu v obci a zistení potrieb obyvateľov obce. Zohľadňuje prírodný, kultúrny a ľudský potenciál obce ako aj nové rozvojové trendy a výzvy v rámci BBSK a Slovenska v prospech zvyšovania kvality života obyvateľov a návštevníkov obce.

Vízia obce

Kriváň – moderná súdržná obec v srdci podpolianskeho regiónu s kvalitnými podmienkami pre život a bývanie, využívajúca smart technológie v prospech života občanov. Obec s vysokou úrovňou služieb pre obyvateľov, dobudovanou technickou, dopravnou a environmentálnou infraštruktúrou. Obec poskytujúca príležitosti pre podnikanie a rozvoj cestovného ruchu. Obec atraktívna pre návštevníkov.

Hlavný cieľ rozvojovej stratégie

Zvýšiť úroveň a rozsah služieb pre obyvateľov, prispievať k ochrane životného prostredia vrátane rozvoja udržateľnej dopravy a podporovať rozvoj lokálnej udržateľnej ekonomiky.

3.2 Systém priorit, cieľov, opatrení, strom cieľov

- Priority definujú kľúčové želané zmeny v kvalite života obyvateľov, ktoré realizáciou stratégie PHRSR majú byť dosiahnuté.
- Strategické ciele predstavujú kľúčové výsledky a výstupy nasmerované na dosiahnutie vízie a definovaných priorit. Sú orientované na strednodobý horizont.
- Špecifické ciele majú operatívny charakter a sú orientované na krátkodobý horizont. Vzhľadom na predpoklad širokého využitia zdrojov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ sú priority a strategické ciele PHRSR naviazané na priority a ciele Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, priority a ciele definované v Partnerskej dohode medzi EÚ a SR, ďalších programových dokumentoch pre čerpanie EŠIF na obdobie 2021-2027 ako aj na priority a ciele definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030. Strategické ciele PHRSR obce Kriváň rátajú aj s využívaním zdrojov financovania zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov.
- Opatrenia a aktivity sú nástroje na dosiahnutie definovaných cieľov.
- Strom cieľov je prehľadným nástrojom, ktorý sprostredkováva zrozumiteľnú informáciu o systéme cieľov. Je tvorený prioritami, strategickými a špecifickými cieľmi. Stanovené ciele sú výsledkom spracovaných analýz, definovaných výziev a problémov obce a smerujú k naplneniu definovanému stavu, ktorý chce obec dosiahnuť.

Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR

Pre dosiahnutie vízie a hlavného strategického cieľa sú navrhnuté opatrenia v rámci 4 prioritných oblastí, na ktoré sa obec bude v období do roku 2030 zameriavať a postupne realizovať plánované aktivity.

Priorita 1 - Kvalitný a súdržný život v obci

Obec Kriváň má dobre vybudované základné technické zázemie a preto v nasledujúcom období má priestor na realizáciu aktivít s dôrazom na zvyšovanie úrovne kvality života a vytvárať priestor pre rozvoj komunit.

Zámery obce sa sústreďujú na podporu bývania, zlepšenie vzhľadu verejných priestranstiev. Obec plánuje skvalitňovanie a rozširovanie služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti. Významnou časťou stratégie obce je podpora aktívneho komunitného života, rozvoja kultúry a aktívneho trávenia voľného času. Obec dlhodobo zvyšuje úroveň vzdelávania a v nasledujúcom období bude v tomto trende pokračovať. Dôležitou časťou udržateľného rozvoja obce je zefektívňovanie procesov v samospráve s využitím moderných digitálnych riešení v prospech kvality života obyvateľov obce.

Priorita 2 - Dopravná a technická infraštruktúra

Kvalita života úzko súvisí s bezpečnosťou obyvateľov, úrovňou technickej a dopravnej infraštruktúry. Snahou samosprávy je zabezpečenie zodpovedajúcej kvality miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk a modernizácia drobnej infraštruktúry vrátane modernizácie verejného osvetlenia.

Obec svojimi aktivitami podporuje lepšie využívanie ekodopravy, a zameriava sa na budovanie cyklochodníkov, ktoré uľahčia obyvateľom dochádzku za prácou alebo aktivitami v rámci obce aj do susedných obcí.

Priorita 3 - Ochrana životného prostredia

Obec dlhodobo realizuje aktivity, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia. Environmentálnu infraštruktúru buduje postupne. V nasledujúcom období sa obec sústreďí na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry, ktorá súvisí s novou výstavbou bytov a domov, so zameraním na sieť kanalizácie a vodovodu.

Významnou oblasťou tejto doby je znižovanie energetickej náročnosti spravovania verejných budov, ktoré obec potrebuje riešiť. Podkladom bude energetický audit obce.

Priorita 4 - Rozvoj ekonomiky

Zámery obce sa sústreďujú na podporu konkurencieschopnosti podnikov pôsobiacich v obci a podporu udržateľného cestovného ruchu, na ktorý má obec potenciál.

V súčasnosti je predpokladom ďalšieho rozvoja podnikov vzájomná spolupráca a aktívna účasť v multisektorálnych partnerstvách, ktoré vytvárajú príležitosť pre vzájomnú podporu, vzdelávanie, získavanie informácií ako aj získavanie dodatočných finančných zdrojov pre realizáciu zámerov.

Opatrenia smerujú k podpore lokálnej ekonomiky, produkcie a predaja lokálnych produktov a služieb, k tvorbe pracovných príležitostí v obci ako aj k zatraktívňovaniu služieb z cestovného ruchu.

Prehľad priorít, strategických a špecifických cieľov

Hlavný cieľ rozvojovej stratégie Zvýšiť úroveň a rozsah služieb pre obyvateľov, prispievať k ochrane životného prostredia vrátane rozvoja udržateľnej dopravy a podporovať rozvoj lokálnej udržateľnej ekonomiky.			
PRIORITA 1 Kvalitný a súdržný život v obci	PRIORITA 2 Dopravná a technická infraštruktúra	PRIORITA 3 Ochrana životného prostredia	PRIORITA 4 Rozvoj ekonomiky
STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšenie stavu životného prostredia	STRATEGICKÝ CIEĽ 4 Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1 Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť podnikania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného život obyvateľov	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklo dopravy		ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2 Zvýšenie návštevnosti obce
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 Zefektívnenie procesov v samospráve			

STRATEGICKÝ CIEĽ 1

Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce

Výzvy a problémové oblasti

Zabezpečovanie kvalitného a zdravého života obyvateľov obce je základným poslaním a úlohou územnej samosprávy. Kvalita života v obci je tvorená viacerými oblasťami života. Cieľom obce je udržať a postupne zvyšovať počet obyvateľov obce, čo znamená pre obec v nasledujúcom období zatraktívniť a skvalitniť verejné služby pre obyvateľov ako aj vytvoriť podmienky pre aktívny spoločenský a komunitný život. Na základe vykonaných analýz je dôležité zamerať sa na oblasť rozvoja bývania a naďalej vytvárať technické zázemie pre výstavbu domov a bytov v obci. Skvalitňovať rozsah k zdravotnej a sociálnej starostlivosti vrátane budovania bezbariérového prístupu do verejných budov s cieľom podporiť integráciu znevýhodnených skupín obyvateľov do bežného života.

Pre udržateľný rozvoj obce je dôležité budovať vzdelané a aktívne komunity v obci. Vytvárať podmienky pre bohatý spoločenský a športový život, podporovať aktivizáciu obyvateľov a dobrovoľnícku činnosť. Realizovať aktivity na zvyšovanie záujmu občanov o dianie v obci a ich aktívne zapájanie sa do rozvoja obce.

Vzdelávanie detí, mládeže ale aj dospelých je nevyhnutným predpokladom budovania aktívneho života v obci. Obec dlhodobo skvalitňuje úroveň vzdelávania v základnej a materskej škole, reaguje na moderné trendy vo vzdelávaní. V tejto oblasti je možné rozšíriť ponuku vzdelávania dospelých rôznymi formami a na rôzne témy.

Doba digitálnych technológií umožňuje ich zavádzanie do rôznych oblastí života. Pre skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom je možné moderné technológie využívať pre zefektívnenie procesov verejnej správy v prospech občana.

Cieľový stav

- aktualizáciou územnoplánovacej dokumentácie, vybudovaním technickej infraštruktúry umožniť ďalšiu výstavbu nových domov a bytov
- revitalizáciou verejných priestranstiev zvýšiť kvalitu bývania v obci
- vybudovaním bezbariérového prístupu do verejných objektov zvýšiť integráciu znevýhodnených skupín obyvateľov
- rekonštrukciou alebo výstavbou zariadení zabezpečiť zvýšený rozsah a kvalitu zdravotnej starostlivosti
- kontinuálnym zabezpečovaním sociálnych služieb podľa potrieb obyvateľov zvýšiť úroveň sociálnej starostlivosti
- vypracovaním a realizáciou plánu rozvoja participácie obyvateľov zvýšiť aktivizáciu obyvateľov a ich účasť na spoločenskom a verejnom živote v obci
- rozvojom moderných foriem vzdelávania pre všetky generácie, podporou kultúrneho a športového diania v obci prispieť k rozvoju zdravej a vzdelanej komunity

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 1

PRIORITA 1	Kvalitný a súdržný život v obci	
Strategický cieľ 1	Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci	Kvalita života a bývania v obci úzko súvisí s kvalitou poskytovaných verejných služieb. Obec si zdefinovala komplex opatrení, do ktorých patrí rozvoj bývania, vzhľad verejných priestranstiev obce, úroveň poskytovania	ŠC 1.2, OP 1.2.2 ŠC 2.1, OP 2.1.1, OP 2.1.2

	<p>sociálnej a zdravotnej starostlivosti vrátane budovania bezbariérového prístupu do verejných objektov.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na vytváranie územno-plánovacích a technických podmienok pre výstavbu nových domov a bytov, na revitalizáciu verejných priestranstiev - na zvyšovanie kvality verejných aj obchodných služieb obyvateľom vrátane budovania bezbariérového prístupu do verejných objektov - na rozširovanie a kontinuálne poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti 	<p>ŠC 3.1, OP 3.1.1</p> <p>ŠC 4.1, OP 4.1.2</p>
1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného života obyvateľov	<p>Rozvoj komunitnej činnosti, dobrovoľníctva a kultúry sú pre obec možnosťami pre systematické budovanie aktívnej a súdržnej komunity a rozvoj dobrých medziľudských vzťahov.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na podporu, zatriktívnenie a propagáciu pravidelne sa opakujúcich kultúrnych podujatí, na podporu miestnych dobrovoľníckych združení a spolkov a na návrh a realizáciu aktivít pre zvýšenie záujmu a participácie obyvateľov na spoločenskom a verejnom živote obce.</p>	ŠC 1.3, OP 1.3.1
1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít	<p>Obec zabezpečuje vzdelávanie v základnej škole pre deti a mládež a v materskej škole. Vzdelávacie metódy a prístupy sa vyvíjajú, je dôležité reagovať na nové trendy a potreby. Súčasťou vzdelávania je získavanie vedomostí, zručností, skúseností, pohybových aktivít počas celého života. K zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne prispievajú aj rôzne osvetové aktivity a vzdelávacie kurzy.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na tvorbu podmienok pre moderné vzdelávanie všetkých generácií, na budovanie a revitalizáciu priestorov pre rozvoj pohybových zručností a aktívne trávenie voľného času.</p>	ŠC 1.2, OP 1.2.1, PO 1.2.2
3.4 Zefektívnenie procesov v samospráve	<p>V rámci cieľa sa obec zameriava na využívanie moderných technológií na zlepšenie informovanosti občanov – interaktívne tabule, informačné aplikácie, a zavádzanie digitálnych riešení pre skvalitnenie procesov samosprávy.</p>	ŠC 1.1, OP 1.1.3 ŠC 1.2, OP 1.2.2

STRATEGICKÝ CIEĽ 2

Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry

Výzvy a problémové oblasti

Obec Kriváň leží bezprostredne na hlavnej dopravnej osi cesty I/50. Preťaženie cestnej komunikácie odľahčila rýchlostná komunikácia R2, ale narastajúci počet vozidiel aj napriek tomu spôsobuje poškodzovanie miestnych komunikácií.

V nasledujúcom období je dôležité udržiavanie miestnych komunikácií v požadovanej kvalite s ohľadom na bezpečnosť. S tým súvisí realizácia opatrení zameraných na rekonštrukciu miestnych komunikácií a zvyšovanie bezpečnosti osadením dopravného značenia v zmysle spracovaného dopravného pasportu. Kvalitu technickej infraštruktúry je možné zvýšiť zabezpečením potrebných parkovacích miest pri frekventovaných verejných objektoch. V nasledujúcom období sa kladie dôraz na využívanie udržateľnej dopravy, k čomu patrí výraznejšie využívanie hromadnej dopravy

a cyklo dopravy. Tento zámer je možné podporiť budovaním siete cyklochodníkov, doplnkovej infraštruktúry pre ďalší rozvoj elektromobility. Tiež skvalitnením a zvýšením funkčnosti autobusových zastávok.

Ciel'ový stav

- rekonštrukciou miestnych komunikácií, parkovísk, autobusových zastávok skvalitniť stav technickej infraštruktúry v obci
- realizáciou dopravného značenia a modernizáciou verejného osvetlenia zvýšiť bezpečnosť v obci
- vybudovaním siete cyklochodníkov prepájajúcich významné body v obci a v susediacich obciach a vybudovaním obslužnej infraštruktúry zvýšiť úroveň využívania elektromobility

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 2

PRIORITA 2	Dopravná a technická infraštruktúra	
Strategický cieľ 2	Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry	<p>S kvalitou života úzko súvisí aj stav technickej a dopravnej infraštruktúry v obci. Neustály nárast automobilov vyžaduje riešenia súvisiace s kvalitou miestnych komunikácií, množstvom parkovacích miest ako aj dôrazom na zabezpečenie bezpečnosti.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na rekonštrukciu miestnych komunikácií, rekonštrukciu parkovísk pri frekventovaných verejných objektoch, na zvyšovanie bezpečnosti v súvislosti s umiestňovaním dopravného osvetlenia ako aj verejného osvetlenia. Súčasťou naplnenia cieľa je skvalitnenie doplnkovej infraštruktúry obnovou a modernizáciou autobusových zastávok.</p>	<p>ŠC 1.1, OP 1.1.3</p> <p>ŠC 4.1, OP 4.1.2</p> <p>ŠC 4.2, OP 4.2.1</p>
2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklo dopravy	<p>Cyklo doprava patrí medzi dopravné systémy, ktoré významnou mierou šetrí životné prostredie a eliminuje automobilovú dopravnú záťaž.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie siete cyklochodníkov a obslužných objektov, nabíjajúcich staníc, v rámci obce ako aj napojenie so susediacimi obcami. Obec pri riešení spolupracuje s BBSK.</p>	<p>ŠC 1.1, OP 3.1.1</p> <p>ŠC 3.1, OP 3.1.3</p> <p>ŠC 4.2, OP 4.2.1</p>

STRATEGICKÝ CIEĽ 3

Zlepšenie stavu životného prostredia

Výzvy a problémové oblasti

Udržateľné využívanie životného prostredia je základom pre všetky oblasti ekonomického a sociálneho rozvoja. Ochrana životného prostredia je jednou zo základných priorít národných

rozvojových dokumentov, podľa ktorých je možné realizovať len investície, ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie.

V nasledujúcom období vzhľadom na reálnu situáciu vo svete ako aj záujmom obce rozširovať bytovú výstavbu sa obec zameriava na opatrenia súvisiace so znižovaním energetickej náročnosti verejných objektov v obci a postupné dobudovanie sietí environmentálnej infraštruktúry.

V záujme pozitívneho riešenia klimatických zmien je dôležité pristúpiť k revitalizácii zelených zón, parkov a budovanie dažďových záhrad.

Nakladanie s odpadmi je tiež aktuálna celospoločenská téma a prijímajú sa na národnej ako aj európskej úrovni stále prísnejšie opatrenia v záujme ochrany životného prostredia. Obec realizuje nakladanie s odpadmi v zmysle platnej legislatívy, výzvou je reagovať na nové opatrenia ako aj vzdelávacie aktivity pre obyvateľov podporujúce separáciu ako aj minimalizáciu odpadu.

Cieľový stav

- vypracovaním energetického auditu a realizáciou navrhnutých opatrení prispieť k znižovaniu energetickej náročnosti v obci
- dobudovaním kanalizácie a vodovodu pri novostavbách prispieť k ochrane vodných zdrojov a prístupu ku kvalitnej pitnej vode
- budovaním a obnovou zelených zón a parkov prispieť k priaznivej klíme a znižovať vplyvy klimatických zmien
- realizáciou opatrení na efektívne nakladanie s odpadmi znižovať riziko vzniku environmentálnych záťaž

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 3

PRIORITA 3	Ochrana životného prostredia	
Strategický cieľ 3	Zlepšenie stavu životného prostredia	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
3.1 Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia	<p>Ochrana prírodného prostredia je tvorená súborom zložiek ochrany prírody. Obec sa zameriava na energetickú udržateľnosť chodu obce, ochranu vodných zdrojov, efektívne nakladanie s odpadmi a znižovanie vplyvu klimatických zmien na život.</p> <p>Špecifický cieľ sa v danom období zameriava na udržanie kvality vody, ovzdušia ako aj efektívne nakladanie s energiami. Pre naplnenie cieľa sú prijaté opatrenia na znižovanie energetickej náročnosti v obci. Súčasťou sú opatrenia zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry v obci – kanalizácia, vodovod pri novostavbách, odstraňovanie a prevencia vzniku čiernych skládok a efektívne nakladanie s odpadmi v zmysle platnej legislatívy.</p>	<p>ŠC 1.1, OP 1.1.1</p> <p>ŠC 2.2, OP 2.2.1</p>

STRATEGICKÝ CIEĽ 4

Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky

Výzvy a problémové oblasti

V obci svoju podnikateľskú činnosť rozvíjajú malé a stredné podniky so zameraním na výrobnú a nevýrobnú sféru. V obci pôsobia aj podniky ponúkajúce reštauračné a ubytovacie služby. Obec má polohu, ktorá dáva možnosť byť nástupným turistickým miestom pre návštevníkov regiónu Podpoľanie. Pre udržanie návštevníkov v obci viac dní je potrebné dobudovať turisticky zaujímavé miesta ako aj turistickú infraštruktúru a propagovať služby CR ucelene aj s napojením na turistické atrakcie a služby celého regiónu. Dôležitou témou nasledujúceho obdobia je podpora a propagácia produkcie lokálnych výrobkov a služieb. Je to príležitosť pre rozvoj aj malých podnikov. Záujem obce je vytvárať podporné podnikateľské prostredie pre udržanie a rozvoj podnikov s cieľom udržať a vytvárať pracovné miesta priamo v obci.

Výzvou a možnosťou pre udržateľný rozvoj je rozvíjanie spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi ale aj multisektorálnej spolupráce verejného, súkromného a občianskeho sektora. Práve spolupráca je dôležitá pre realizáciu zámerov so synergickým efektom ako aj príležitosťou pre získanie finančných prostriedkov pre rozvoj obce.

Obec Kriváň je členom organizácii MAS Podpoľanie a OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie, ktoré pôsobia v regióne Podpoľanie a majú nástroje na podporu podnikateľského sektora v rôznych oblastiach. Podnikateľské subjekty sa môžu stať ich aktívnymi členmi.

Cieľový stav

- zvýšením partnerskej spolupráce súkromného a verejného sektora podporiť konkurencieschopnosť podnikov a rozvoj obce
- prezentáciou lokálnych a regionálnych produktov podporiť rast miestnej ekonomiky
- budovaním drobnej turistickej infraštruktúry a propagáciou komplexných služieb CR s prepojením na ponuky regiónu Podpoľanie rozvíjať oblasť cestovného ruchu v obci

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 4

PRIORITA 4	Rozvoj ekonomiky	
Strategický cieľ 4	Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
4.1 Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť podnikania	Obec má záujem podporovať konkurencieschopnosť podnikov v obci s cieľom udržania a tvorby pracovných príležitostí priamo v obci ako aj zabezpečiť zvýšenie príjmov pre obec. Špecifický cieľ sa zameriava na podniky v obci, ich aktívne zapojenie do rozvoja obce, na zvýšenie povedomia o význame partnerskej spolupráce pre úspešné podnikanie a rozvoj obce. Partnerská spolupráca zvyšuje možnosť získavania informácií ako aj externých zdrojov pre rozvoj podnikateľských subjektov ako aj obce. Obec podporuje rozvoj výroby, predaja a propagácie lokálnych produktov a producentov.	ŠC 1.3, OP 1.3.1 ŠC 2.1, OP 2.1.1 ŠC 2.2, OP 2.2.1

4.2 Zvýšenie návštevnosti obce	Poloha obce Kriváň vytvára predpoklad rozvoja cestovného ruchu v obci.	ŠC 1.2, OP 1.2.1
	Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie turistickej infraštruktúry, vrátane obnovy turistických a cykloturistických trás a turisticky atraktívnych miest, ako aj propagáciu služieb cestovného ruchu.	ŠC 1.3, OP 1.3.2
		ŠC 2.1, OP 2.1.1
		ŠC 2.2, OP 2.2.1

3.3 Prehľad cieľov a opatrení na ich dosiahnutie

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci
Opatrenie 1.1.1 Rozvoj bývania
Opatrenie 1.1.2 Zlepšiť vzhľad verejných objektov a priestranstiev
Opatrenie 1.1.3 Zvýšiť kvalitu a rozsah služieb pre obyvateľov
Opatrenie 1.1.4 Skvalitniť služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného života obyvateľov
Opatrenie 1.2.1 Podpora kultúrnych aktivít
Opatrenie 1.2.2 Podpora komunitných aktivít
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít
Opatrenie 1.3.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov
Opatrenie 1.3.2 Rozširovať ponuku pre pohybové aktivity detí aj dospelých
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 Zefektívnenie procesov v samospráve
Opatrenie 1.4.1 Zvýšiť mieru digitalizácie a automatizácie vo verejnom sektore

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry
Opatrenie 2.1.1 Dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru v obci
Opatrenie 2.1.2 Zvýšiť bezpečnosť v obci

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklopravy
Opatrenie 2.2.1 Rozširovať cyklistickú infraštruktúru

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšenie stavu životného prostredia
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia
Opatrenie 3.1.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru znižovať energetickú náročnosť v obci
Opatrenie 3.1.2 Implementácia riešení v oblasti odpadového hospodárstva
Opatrenie 3.1.3 Budovať zelenú infraštruktúru v obci

STRATEGICKÝ CIEĽ 4 Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1 Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť podnikania
Opatrenie 4.1.1 Rozvoj spolupráce
Opatrenie 4.1.2 Podpora lokálnych produktov a služieb
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2 Zvýšenie návštevnosti obce
Opatrenie 4.2.1 Dobudovať turistickú infraštruktúru
Opatrenie 4.2.2 Propagovať služby cestovného ruchu

3.4 Prehľad plánovaných projektov a aktivít pre dosiahnutie cieľov

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci			
Opatrenie 1.1.1 Rozvoj bývania			
Projekty / aktivity			
1.1.1.1 Vybudovanie technickej infraštruktúry pre výstavbu 34 bytov a 12 domov	2024 - 2025	Externé zdroje investora	OcÚ
1.1.1.2 Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie pre možnosť rozšírenia bytovej výstavby	2026	Interné zdroje	OcÚ
1.1.1.3 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov, prípravu pozemkov pre bytovú výstavbu	2026 - 2027	Interné zdroje	OcÚ
1.1.1.4 viesť rokovania so Železnicami Slovenskej republiky o vykúpení pozemkov	2026 - 2030	Interné zdroje	OcÚ

Opatrenie 1.1.2 Zlepšiť vzhľad verejných objektov a priestranstiev			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
1.1.2.1 Revitalizácia verejných priestranstiev v okolí nových domov a bytov			
1.1.2.2 Výstavba toaliet na cintoríne	2024	Externé zdroje	OcÚ
1.1.2.3 Rekonštrukcia plotu na cintoríne	2026	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.1.3 Zvýšiť kvalitu a rozsah služieb pre obyvateľov			
Projekty / aktivity	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ
1.1.3.1 Vybudovanie bezbariérového prístupu do verejných budov (obecný úrad, ZŠ, MŠ, sociálne zariadenia, zdravotnícke zariadenia a pod.)			
1.1.3.2 Podpora rozšírenia obchodnej siete	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje investora	OcÚ v spolupráci so súkromným sektorom
Opatrenie 1.1.4 Skvalitniť služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti			
Projekty / aktivity	2024 - 2025 podľa aktuálnej výzvy na poskytnutie NFP	Externé zdroje	OcÚ
1.1.4.1 Rekonštrukcia / výstavba budovy pre poskytovanie služieb zdravotného strediska			
1.1.4.2 Zabezpečovanie opatrovateľskej služby	Priebežne 2024 - 2030	Interne zdroje, príspevok pre OZ Sýkorka	OcÚ
1.1.4.3 Zabezpečovanie rozvoz obedov pre seniorov	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.1.4.4 Zabezpečovať informovanosť o sociálnych a zdravotných službách v obci	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.1.4.5 Zabezpečenie poskytovania služby detského lekára	2026	Interné zdroje	OcÚ
1.1.4.6 Zriadenie denného stacionára pre seniorov	2026 - 2027	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného života obyvateľov			
Opatrenie 1.2.1 Podpora kultúrnych aktivít			
Projekty / aktivity	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.2.1.1 Realizovať kultúrne podujatia			
1.2.1.2 Propagovať kultúrne a komunitné podujatia s využitím moderných technológií	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.2.1.3 Zatraktívniť kultúrne podujatia	2026	Interné zdroje	OcÚ
1.2.1.4 Zabezpečiť prevádzku letného kina	2026 - 2027	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.2.2 Podpora komunitných aktivít			
Projekty / aktivity	Priebežne 2024 - 2030	Interné, externé zdroje	OcÚ
1.2.2.1 Podporovať činnosť spolkov a dobrovoľníctva			
1.2.2.2 Zabezpečiť materiálne technické vybavenie pre DHZ - vozidlo, materiál	2024 - 2025	Interné zdroje Externé zdroje	OcÚ
1.2.2.3 Vypracovať plán rozvoja participácie obyvateľov na spoločenskom a verejnom živote	2026	Interné zdroje	OcÚ
1.2.2.4 Realizovať plán rozvoja participácie obyvateľov	2026	Interné zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít			

Opatrenie 1.3.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
1.3.1.1 Vytvorenie a modernizácia učební v ZŠ			
1.3.1.2 Zabezpečiť uplatňovanie inovatívnych foriem pre vzdelávanie žiakov	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.3.1.3 Vytvárať podmienky pre celoživotné vzdelávanie	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ
1.3.1.4 Vytvárať podmienky pre duálne vzdelávanie	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.3.2 Rozširovať ponuku pre pohybové aktivity detí aj dospelých			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
1.3.2.1 Vybudovanie ihriska s prvkami na cvičenie			
1.3.2.2 Rekonštrukcia multifunkčného ihriska	2024 - 2025	Interné zdroje	OcÚ
1.3.2.3 Vybudovanie pumtrackového ihriska	2026	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 Zefektívnenie procesov v samospráve			
Opatrenie 1.4.1 Zvýšiť mieru digitalizácie a automatizácie vo verejnom sektore			
Projekty / aktivity	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
1.4.1.1 Zabezpečiť dostupnosť informácií o živote v obci pre širokú verejnosť s využitím moderných technológií			
1.4.1.2 Osadenie interaktívnej tabule pre informovanosť obyvateľov o dianí v obci	2026	Externé zdroje	OcÚ
1.4.1.3 Realizovať digitalizáciu miest cintorína	2026	Externé zdroje	OcÚ

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry			
Opatrenie 2.1.1 Dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru v obci			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Interné zdroje	OcÚ
2.1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, 3 km			
2.1.1.2 Rekonštrukcia parkoviska pri obecnom úrade	2024 - 2025	Interné zdroje	OcÚ
2.1.1.3 Rekonštrukcia parkoviska pri cintoríne	2025	Externé zdroje	OcÚ
2.1.1.4 Obnova autobusových zastávok, 8 objektov	2026	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 2.1.2 Zvýšiť bezpečnosť v obci			
Projekty / aktivity	2026	Externé zdroje	OcÚ
2.1.2.1 Modernizácia verejného osvetlenia s využitím alternatívnych zdrojov			
2.1.2.2 Osadenie dopravných značiek podľa dopravného pasportu	2026	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklo dopravy			
Opatrenie 2.2.1 Rozširovať cyklistickú infraštruktúru			
Projekty / aktivity	2024	Externé zdroje BBSK	OcÚ v spolupráci s BBSK
2.2.1.1 Vybudovanie cyklochodníkov prepájajúcich			

susediace obce – spracovanie dokumentácie v spolupráci s BBSK			
2.2.1.2 Vysporiadanie pozemkov pod cyklochodník spájajúcich obec s mestami Detva a Hriňová	2025 - 2026	Interné zdroje	OcÚ
2.2.1.3 Vybudovanie obslužných objektov pre využívanie cyklo dopravy - nabíjacie stanice	2026	Externé zdroje	OcÚ
2.2.1.4 Vybudovanie cyklochodníkov prepájajúcich susediace obce - realizácia	2026	Externé zdroje	OcÚ

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšenie stavu životného prostredia	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1. Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia			
Opatrenie 3.1.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru a znižovať energetickú náročnosť v obci			
Projekty / aktivity			
3.1.1.1 Spracovanie energetického auditu obce	2025	Interné zdroje	OcÚ
3.1.1.2 Rozšírenie siete vodovodu pri novostavbách	2026	Externé zdroje	OcÚ
3.1.1.3 Rozšírenie siete kanalizácie pri novostavbách	2026	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 3.1.2 Implementácia riešení v oblasti odpadového hospodárstva			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé zdroje NDS	OcÚ v spolupráci s NDS
3.1.2.1 Odstránenie skládok odpadu – 2 environmentálne záťaž			
3.1.2.2 Realizácia osvetových aktivít pre zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov a minimalizáciu tvorby odpadu	Priebežne 2024 - 2030	Interné zdroje	OcÚ
3.1.2.3 Realizácia riešení nakladania s odpadmi v zmysle platnej legislatívy	2026	Interné zdroje	OcÚ
Opatrenie 3.1.3 Budovať zelenú infraštruktúru			
Projekty / aktivity	2025	Externé zdroje NDS	OcÚ v spolupráci s NDS
3.1.3.1 Revitalizácia zelených zón a parkov v obci			
3.1.3.2 Vybudovanie dažďovej záhrady	2027	Externé zdroje	OcÚ

STRATEGICKÝ CIEĽ 4 Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1. Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť podnikania			
Opatrenie 4.1.1 Rozvoj spolupráce			
Projekty / aktivity	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
4.1.1.1 Vytvorenie podmienok pre zvýšenie počtu podnikateľských subjektov v regionálnych klástroch			
4.1.1.2 Vytvorenie podmienok pre zvýšenie počtu multisektorálnych projektov v obci alebo regióne	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.1.3 Vytvorenie podmienok pre vzdelávanie podnikateľských subjektov s cieľom získať finančnú podporu pre rozvojové zámery	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.1.4 Podpora podnikateľských aktivít prostredníctvom programu LEADER	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s MAS PP
Opatrenie 4.1.2 Podpora lokálnych produktov a služieb			

Projekty / aktivity 4.1.2.1 Propagácia lokálnych produktov a služieb	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.2.2 Podpora produkcie a predaja regionálnych produktov	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s MAS PP
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2 Zvýšenie návštevnosti obce			
Opatrenie 4.2.1 Dobudovať turistickú infraštruktúru			
Projekty / aktivity 4.2.1.1 Rekonštrukcia objektu Pustovne ako turistického cieľa	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
4.2.1.2 Obnova a budovanie cyklotrás	2026	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
4.2.1.3 Obnova a budovanie ľahkých turistických trás	2026	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
4.2.1.4 Vybudovanie odpočinkového miesta pri Slatine (súčasť výstavby cyklochodníka vrátane nabíjajúcich staníc pre bicykle)	2026	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 4.2.2 Propagovať služby cestovného ruchu			
4.2.2.1 Propagácia služieb cestovného ruchu obce na web stránkach (obec, Za horami za dolami, Regionálne pulty, ...)	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie

3.5 Merateľné ukazovatele viažuce sa ku špecifickým cieľom

	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci	Počet nových domov a bytov	Výsledok	Počet	0	34 bytov 12 domov
		Počet vybudovaných / zrekonštruovaných verejných priestranstiev	Výsledok	Počet	0	3
		Počet vybudovaných / zrekonštruovaných verejných priestranstiev	Výsledok	Počet	0	3
		Počet projektov na zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti	Výsledok	Počet	0	4
		Počet objektov s bezbariérovým prístupom	Výsledok	Počet	0	4
	1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného života obyvateľov	Počet aktivít na podporu kultúry	Výsledok	Počet	0	4
		Počet propagačných aktivít na podporu návštevnosti kultúrnych podujatí	Výsledok	Počet	0	6
		Počet aktivít na podporu komunitných aktivít	Výsledok	Počet	0	4

	1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít	Počet aktivít pre zvýšenie kvality vzdelávania detí a mládeže	Výsledok	Počet	0	3
		Počet aktivít celoživotného vzdelávania	Výsledok	Počet	0	3
		Počet projektov na podporu športu, voľnočasových aktivít	Výsledok	Počet	0	3
	1.4 Zefektívnenie procesov v samospráve	Počet aktivít pre zvýšenie informovanosti obyvateľov	Výsledok	Počet	0	3
		Počet aktivít pre zvýšenie miery digitalizácie v procesoch verejnej správy	Výsledok	Počet	0	2

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
	2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Výsledok	Km	0	3
		Počet objektov zrekonštruovanej drobnej technickej infraštruktúry, parkoviská, zastávky	Výsledok	Počet	0	10
		Počet aktivít pre zlepšenie bezpečnosti	Výsledok	Počet	0	2
	2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklopravy	Počet aktivít pre rozvoj cyklopravy	Výsledok	Počet	0	3

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšenie stavu životného prostredia	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
	3.1 Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia	Počet zrealizovaných projektov environmentálnej infraštruktúry	Výsledok	Počet	0	2
		Počet aktivít pre znižovanie energetickej náročnosti v obci	Výsledok	Počet	0	1
		Počet osvetových aktivít pre zlepšenie nakladania s odpadmi	Výsledok	Počet	0	3
		Počet odstránených environmentálnych záťaží	Výsledok	Počet	0	2
		Počet revitalizovaných zelených plôch	Výsledok	Počet	0	2

	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
STRATEGICKÝ CIEĽ 4 Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky	4.1 Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť lokálneho podnikania	Počet aktivít pre podporu lokálnych produktov a producentov	Výsledok	Počet	0	2
		Počet podnikateľských subjektov zapojených do regionálnych kláštrov	Výsledok	Počet	0	3
		Počet spoločných projektov verejný a súkromný sektor	Výsledok	Počet	0	1
	4.2 Zvýšenie návštevnosti obce	Počet propagačných aktivít pre podporu rozvoja cestovného ruchu	Výsledok	Počet	0	3
		Počet projektov na zlepšenie turistickej infraštruktúry	Výsledok	Počet	0	4

4. REALIZAČNO – FINANČNÁ ČASŤ

Realizačno - finančná časť dokumentu je zameraná na definovanie postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia programu rozvoja mesta, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta na základe stanovených merateľných ukazovateľov. Tiež definuje akčný plán na roky 2024 – 2025 a indikatívnu finančnú realizáciu PHRSR na roky 2024-2030.

4.1 Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR

Strategická časť dokumentu predstavuje prehľad o plánovaných a pripravovaných aktivitách na obdobie rokov 2021 - 2030. Navrhované aktivity si vyžadujú funkčnú organizačnú štruktúru zodpovednú za prípravu a realizáciu stratégie, zabezpečenie realizácie konkrétnych úloh a s tým súvisiacu administratívnu podporu.

- Riadiacim orgánom PHRSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo.
- Výkonným orgánom PHRSR na úrovni obce je starosta obce spolu s pracovníkmi obecného úradu.
- Funkciu kontrolného orgánu obce zabezpečuje hlavný kontrolór obce .

Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít budú podľa potreby zapájané aj ďalšie subjekty: obyvatelia, podnikatelia, miestne organizácie a spolky.

Pri realizácii aktivít s nadregionálnym dopadom budú zapájané: združenie obcí, verejno-súkromné partnerstvo pracujúce v Podpoľaní, orgány štátnej správy, potenciálni investori.

Tak ako vyplýva zo stanovených cieľov a konkrétnych projektov/ aktivít, najrozsiahlejšiu úlohu pri organizácii, koordinácii úloh ako aj zabezpečení komunikácie smerom do vnútra aj navonok a realizácii PHRSR bude zohrávať samotná samospráva (obec).

Obec si vytvorí pre realizáciu PHRSR riadiaci tím, ktorý bude vychádzať zo zloženia riadiaceho tímu - členmi za obec a pracovnej skupiny, ktorí sa podieľali na príprave PHRSR. Garantom pre realizáciu PHRSR bude starosta obce, ktorý spolu s ďalšími členmi riadiaceho tímu – členmi za obec, obecného zastupiteľstva a pracovnej skupiny budú podnikať kroky pre realizáciu aktivít a naplnenia stanovených cieľov.

Obec v procese realizácie PHRSR bude zodpovedať za prípravu podmienok pre realizáciu úloh vrátane vysporiadania vlastníckych vzťahov, spracovanie projektovej dokumentácie, v prípade získavania externých zdrojov za prípravu žiadostí o získavanie finančných prostriedkov, realizáciu projektov ako aj ich vyúčtovanie.

Hlavnou úlohou obecného zastupiteľstva je monitoring realizácie naplánovaných projektov, spolupráca pri tvorbe akčných plánov na základe hodnotenia plnenia PHRSR.

Aktívni občania sa budú podieľať na realizácii niektorých projektov v zmysle akčného plánu.

Členovia pracovnej skupiny sa môžu zúčastňovať procesu monitoringu a tvorby akčných plánov, ktoré sa definujú na 2 roky.

Dokument PHRSR obce je živým dokumentom, ktorý do budúcnosti počíta s prípadnými aktualizáciami. Popis zodpovednosti za realizáciu jednotlivých projektov a úloh je súčasťou akčného plánu.

4.2 Komunikačná stratégia obce

Úlohou obce je zabezpečiť prezentáciu dokumentu PHRSR hlavne s ohľadom na napĺňanie jeho strategických cieľov.

Komunikačná stratégia PHRSR je navrhnutá s cieľom zapojiť do procesu prípravy ako aj realizácie PHRSR širokú verejnosť a tak získať podporu verejnosti pre realizáciu aktivít.

Obec bude priebežne informovať o stave realizácie PHRSR prostredníctvom:

- vlastnej webovej stránky
- verejných informačných tabúl
- verejných stretnutí
- miestnych podujatí
- verejných prerokovaní

Cieľovými skupinami pre komunikačnú stratégiu obce sú:

- poslanci obecného zastupiteľstva
- členovia pracovnej skupiny pre prípravu a realizáciu PHRSR
- podnikatelia
- zástupcovia miestnych spolkov a organizácií
- obyvatelia

4.3 Monitorovanie a hodnotenie

Systém monitorovania slúži na hodnotenie implementácie PHRSR na základe vyhodnocovania zvolených ukazovateľov plnenia priorít a cieľov stratégie. Využíva sa pri tom systém zadaných

ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty. V procese monitoringu sa uplatňuje princíp participácie partnerov a verejnosti.

V rámci systému monitorovania a hodnotenia realizácie PHRSR je potrebné zabezpečiť:

- monitoring plnenia akčného plánu a jeho aktualizáciu
- hodnotenie plnenia akčného plánu v zmysle dosahovania stanovených ukazovateľov
- monitoring plnenia strategického plánu a aktualizáciu PHRSR

Monitoring a hodnotenie plnenia akčného plánu je úlohou riadiaceho orgánu pre realizáciu PHRSR - minimálne 1 x ročne. Riadiaci orgán zabezpečí aktualizáciu akčného plánu na nasledovné obdobie. Riadiaci orgán vyhodnotí aj plnenie strategického plánu PHRSR. Zohľadňuje zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok, požiadaviek obyvateľov a iných cieľových skupín. Podľa potreby realizuje aktualizáciu PHRSR.

O výsledkoch monitoringu a hodnotenia akčného plánu a strategického plánu riadiaci tím informuje verejnosť. O výsledkoch plnenia PHRSR obec informuje 1 x ročne samosprávnym kraj.

4.4 Akčný plán obce na obdobie rokov 2024 - 2025

Akčný plán PHRSR je spracovaný na 2 roky. Akčný plán je zoznam konkrétnych aktivít, ktoré vedú k naplneniu cieľov v rámci strategických prioritných oblastí. Aktivity majú určený subjekt zodpovedný za realizáciu, predpokladaný termín realizácie a spôsob financovania aktivity s priamou väzbou na rozpočet obce a stav pripravenosti konkrétnej aktivity.

Akčný plán sa hodnotí a aktualizuje každý rok.

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Zvyšovanie kvality služieb a bývania v obci				
Opatrenie 1.1.1 Rozvoj bývania				
Projekty / aktivity 1.1.1.1 Vybudovanie technickej infraštruktúry pre výstavbu 34 bytov a 12 domov	Územne konanie	2024 - 2025	6 500 000,00	Externé zdroje investora
Opatrenie 1.1.2 Zlepšiť vzhľad verejných objektov a priestranstiev				
Projekty / aktivity 1.1.2.1 Revitalizácia verejných priestranstiev v okolí nových domov a bytov		2024 - 2025	100 000,00	Externé zdroje
1.1.2.2 Výstavba toaliet na cintoríne		2024	20 000,00	Externé zdroje
Opatrenie 1.1.3 Zvýšiť kvalitu a rozsah služieb pre obyvateľov				
Projekty / aktivity 1.1.3.1 Vybudovanie bezbariérového prístupu do verejných budov (obecný úrad, ZŠ, MŠ, sociálne zariadenia, zdravotnícke zariadenia a pod.)		Priebežne 2024 - 2030	20 000,00 / rok	Externé zdroje
1.1.3.2 Podpora rozšírenia obchodnej siete	Obec vlastní vhodný pozemok	Priebežne 2024 - 2030		Externé zdroje investora

Opatrenie 1.1.4 Skvalitniť služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti				
Projekty / aktivity 1.1.4.1 Rekonštrukcia / výstavba budovy pre poskytovanie služieb zdravotného strediska		2024 - 2025 podľa aktuálnej výzvy na poskytnutie NFP	150 000,00 rekonštrukcia 400 000,00 výstavba	Externé zdroje
1.1.4.2 Zabezpečovanie opatrovateľskej služby	Príspevok pre OZ Sýkorka	Priebežne 2024 - 2030	22 000,00 / rok	Interné zdroje
1.1.4.3 Zabezpečovanie rozvoz obedov pre seniorov		Priebežne 2024 - 2030	3 000,00	Interné zdroje
1.1.4.4 Zabezpečovať informovanosť o sociálnych a zdravotných službách v obci		Priebežne 2024 - 2030	1 000,00 / rok	Interné zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Rozvoj kultúrneho a komunitného života obyvateľov				
Opatrenie 1.2.1 Podpora kultúrnych aktivít				
Projekty / aktivity 1.2.1.1 Realizovať kultúrne podujatia	Kalendár podujatí	Priebežne 2024 - 2030	5 000,00 / rok	Interné zdroje
1.2.1.2 Propagovať kultúrne a komunitné podujatia s využitím moderných technológií	aplikácie MUNIPOLIS, V OBRAZE WEB stránka	Priebežne 2024 - 2030	1 000,00 / rok	Interné zdroje
Opatrenie 1.2.2 Podpora komunitných aktivít				
Projekty / aktivity 1.2.2.1 Podporovať činnosť spolkov a dobrovoľníctva		Priebežne 2024 - 2030	8 000,00 / rok	Interné, externé zdroje
1.2.2.2 Zabezpečiť materiálne technické vybavenie pre DHZ, vozidlo, materiál		2024 - 2025	Materiálne vybavenie: 3 000,00 2 000,00 Vozidlo: 30 000,00	Interné zdroje Externé zdroje Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a rozvoja pohybových aktivít				
Opatrenie 1.3.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov				
Projekty / aktivity 1.3.1.1 Vytvorenie a modernizácia učební v ZŠ	Spracovaná ŽoNFP	2024 - 2025	200 000,00	Externé zdroje
1.3.1.2 Zabezpečiť uplatňovanie inovatívnych foriem pre vzdelávanie žiakov		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	Dotáčne zdroje ZŠ
1.3.1.3 Vytvárať podmienky pre celoživotné vzdelávanie		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	Externé zdroje
1.3.1.4 Vytvárať podmienky pre duálne vzdelávanie		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	Externé zdroje v spolupráci s podnikateľmi
Opatrenie 1.3.2 Rozširovať ponuku pre pohybové aktivity detí aj dospelých				
Projekty / aktivity 1.3.2.1 Vybudovanie ihriska s prvkami na cvičenie	Spracovaná ŽoNFP	2024 - 2025	200 000,00	Externé zdroje
1.3.2.2 Rekonštrukcia multifunkčného ihriska		2024 - 2025	30 000,00	Interné zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4 Zefektívnenie procesov v samospráve				
Opatrenie 1.4.1				

Zvyšiť mieru digitalizácie a automatizácie vo verejnom sektore				
Projekty / aktivity 1.4.1.1 Zabezpečiť dostupnosť informácií o živote v obci pre širokú verejnosť s využitím moderných technológií	Aplikácie: MUNIPOLIS, V OBRAZE WEB stránka	Priebežne 2024 - 2030	1 500,00 / rok	Interné zdroje

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Zlepšenie stavu dopravnej a technickej infraštruktúry				
Opatrenie 2.1.1 Dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru v obci				
Projekty / aktivity 2.1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, 3 km		2024 - 2025	250 000,00	Interné zdroje
2.1.1.2 Rekonštrukcia parkoviska pri obecnom úrade		2024 - 2025	70 000,00	Interné zdroje
2.1.1.4 Rekonštrukcia parkoviska pri cintoríne		2025	250 000,00	Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj cyklo dopravy				
Opatrenie 2.2.1 Rozširovať cyklistickú infraštruktúru				
Projekty / aktivity 2.2.1.1 Vybudovanie cyklochodníkov prepájajúcich susediace obce – spracovanie projektovej dokumentácie	Spracovanie zabezpečuje BBSK	2024	Neurčené	Externé zdroje BBSK
2.2.1.2 Vysporiadanie pozemkov pod cyklochodník spájajúcich obec s mestami Detva a Hriňová	Projektová dokumentácia v spracovaní	2025	25 000,00	Interné zdroje

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšenie stavu životného prostredia	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1. Zlepšenie stavu zložiek životného prostredia				
Opatrenie 3.1.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru a znižovať energetickú náročnosť v obci				
Projekty / aktivity 3.1.1.1 Spracovanie energetického auditu obce		2025	100 000,00	Interné zdroje
Opatrenie 3.1.2 Implementácia riešení v oblasti odpadového hospodárstva				
Projekty / aktivity 3.1.2.1 Odstránenie skládok odpadu – 2 environmentálne záťaž		2024 - 2025	Neurčené	Externé zdroje NDS
3.1.2.2 Realizácia osvetových aktivity pre zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov a minimalizáciu tvorby odpadu		Priebežne 2024 - 2030	2 000,00 / rok	Interné zdroje

Opatrenie 3.1.3 Budovať zelenú infraštruktúru				
Projekty / aktivity 3.1.3.1 Revitalizácia zelených zón a parkov v obci		2025	75 000,00	Externé zdroje NDS

STRATEGICKÝ CIEĽ 4 Vytváranie podmienok pre rozvoj lokálnej ekonomiky	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1. Zlepšenie podmienok pre udržateľnosť podnikania				
Opatrenie 4.1.1 Rozvoj spolupráce				
Projekty / aktivity 4.1.1.1 Vytvorenie podmienok pre zvýšenie počtu podnikateľských subjektov v regionálnych klástroch		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS PP
4.1.1.2 Vytvorenie podmienok pre zvýšenie počtu multisektorálnych projektov v obci alebo regióne		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.1.3 Vytvorenie podmienok pre vzdelávanie podnikateľských subjektov s cieľom získať finančnú podporu pre rozvojové zámery		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.1.4 Podpora podnikateľských aktivít prostredníctvom programu LEADER		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s MAS PP
Opatrenie 4.1.2 Podpora lokálnych produktov a služieb				
Projekty / aktivity 4.1.2.1 Propagácia lokálnych produktov a služieb		2024 - 2025	Neurčené	OcÚ v spolupráci s MAS PP
4.1.2.2 Podpora produkcie a predaja regionálnych produktov		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s MAS PP
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.2 Zvýšenie návštevnosti obce				
Opatrenie 4.2.1 Dobudovať turistickú infraštruktúru				
Projekty / aktivity 4.2.1.1 Rekonštrukcia objektu Pustovne ako turistického cieľa		2024 - 2025	20 000,00	Interné zdroje Externé zdroje
Opatrenie 4.2.2 Propagovať služby cestovného ruchu				
Projekty / aktivity 4.2.1. Propagácia služieb cestovného ruchu obce na web stránkach (obec, Za horami za dolami, Regionálne pupty, ...)		Priebežne 2024 - 2030	Neurčené	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie

4.5 Finančný plán programu

Pre samotnú realizáciu programu rozvoja obce je veľmi dôležitá otázka financovania navrhnutých opatrení a konkrétnych aktivít. Je dôležité, aby obec bola schopná v priebehu realizácie programu zaistiť potrebné finančné zdroje. Možnosti využitia finančných zdrojov vznikajú vo viacerých sférach – vo vlastnom rozpočte obce, v súkromnom sektore, verejnej správe a významným rozsahom ide tiež o prostriedky Európskej únie.

V dôsledku existencie iba rámcových podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, bude výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie a možností vlastných zdrojov zadefinovaných v rozpočte obce a následne v konkrétnom akčnom pláne.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a aktivít PHRSR 2024 - 2030 sú:

- vlastné zdroje - rozpočet obce ,
- bankové úvery,
- štátne dotácie,
- zdroje investora
- Európske štrukturálne a investičné fondy,
- zdroje z národných projektov,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- sponzoring.

Indikatívny rozpočet je prehľadom odhadovaných finančných prostriedkov potrebných na realizáciu aktivít definovaných v rámci akčného plánu na obdobie rokov 2024 -2025.

Strategický cieľ	Odhadovaný rozpočet	Odhadovaný rozpočet
	na obdobie 2024 – 2025 / v €	na obdobie 2024 – 2025 / v €
	EXTERNÉ ZDROJE	INTERNÉ ZDROJE
1. Zvýšenie kvality života a súdržnosti obyvateľov obce	7 272 000,00	83 000,00
2. Zlepšenie úrovne dopravnej a technickej infraštruktúry	250 000,00	345 000,00
3. Zlepšenie stavu životného prostredia	75 000,00	104 000,00
4. Vytváranie podmienok pre rozvoj ekonomiky	0,00	20 000,00
SPOLU	7 597 000,00	552 000,00

5. PRÍLOHY

- Vstupná správa
- Prezenčná listina z pracovného stretnutia